

Stockholms stads byggnadsnämnd.

Byggnadsnämnden.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. »stadshuset»; sessionstid: i regel varje onsdag.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Närmaste inseendet över byggnadsverksamheten i staden utövas från år 1875 av *Stockholms stads byggnadsnämnd*.

Enligt k. byggnadsstadgan den 30 juni 1947, som trädde i kraft den 1 januari 1948, skall byggnadsnämnden övervaka efterlevnaden av byggnadslagen, byggnadsstadgan, stadens byggnadsordning och övriga i staden gällande författningar angående stadens byggnadsväsen samt fullgöra vad enligt berörda författningar ankommer på nämnden, ävensom i övrigt handha de uppgifter som i laga ordning överlämnas åt nämnden.

Nämnden skall enligt byggnadsstadgan bestå av fem ledamöter jämte fem suppleanter, av vilka magistraten utser en ledamot och en suppleant samt stadsfullmäktige de övriga. Valet sker för en tid av fyra år. Innevarande period omfattar åren 1947—1950. Nämnden väljer inom sig ordförande och vice ordförande för ett år i sänder.

Alltsedan år 1875, då nämnden började sin verksamhet, utgå, jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 december 1874, arvoden till nämndens ledamöter. Å dessa arvoden utgå icke rörliga tillägg.

Det åligger nämnden bl. a. att med uppmärksamhet följa byggnadsverksamheten och den allmänna utvecklingen i staden och dess omgivning samt låta verkställa erforderliga utredningar rörande de förhållanden, som äro av betydelse för en ändamålsenlig planläggning av stadens område; att ombesörja upprättande eller ändring av generalplan¹⁾; att tillse att stadsplan i mån av behov upprättas och att åtgärder vidtagas för att erforderliga ändringar i gällande stadsplan må komma till stånd; att uppgöra byggnadsordning samt, då anledning förekommer, upptaga fråga om ändring därav; att handlägga frågor om tomtindelning eller ändring därav; att öva noggrann tillsyn över byggandet; att övervaka efterlevnaden av gällande nybyggnadsförbud; samt att i allmänhet söka främja en för staden gagnelig utveckling av dess bebyggande och för detta ändamål hos vederbörande myndigheter

väcka de förslag och göra de framställningar, som finnas nödiga. Nämnden har sålunda att meddela byggnadslov för till-, på- eller ombyggnad, ändring som berör byggnads konstruktion eller lokalers storlek och anordning, användning av byggnad eller del därav till väsentligt annat ändamål än det, vartill den förut varit använd eller som finnes angivet å fastställd ritning, fastighets inhägnande, rivning av byggnad m. m. För vissa allmänna, kronan tillhöriga byggnader erfordras dock icke byggnadslov, men nämnden skall beredas tillfälle att yttra sig även beträffande sådan byggnad. Till nämndens handläggning höra vidare frågor rörande vissa hissar och skyltar.

Nämnden äger meddela föreläggande om borttagande eller ändring av byggnad eller vidtagande av annan åtgärd samt fastställa vite för underlåtenhet att ställa sig föreläggandet till efterrättelse ävensom föreskriva åtgärds vidtagande vid äventyr, att densamma i händelse av tredska verkställas genom nämndens försorg på den tredskaendes bekostnad.

Genom nämndens försorg skall upprättas karta över staden, upptagande de särskilda tomterna och stadsägorna med därå befintliga byggnader. Å kartan skall varje nybyggnad, som ej är att anse såsom tillfällig, till sina gränser utmärkas så snart ske kan efter byggnadens uppförande. När byggnad rivits eller nedbrunnit, skall kartan ändras i enlighet därmed.

Till sitt biträde skall nämnden hava stadsarkitekt. Denne skall vara tillstades vid nämndens sammanträden med rättighet att deltaga i överläggningarna men ej i besluten och att, där han det begär, få sin mening antecknad till protokollet. Vad nu sagts gäller även i stadens tjänst anställd stadsingenjör, mättningsman, förätningsman för tomtmätning eller avstyckning eller annan tjänsteman, vilken det åligger att till fördragning hos nämnden bereda inkommande ärende, såvitt angår ärende, som berör hans verksamhet.

För tillsynen över hissar har nämnden till sitt biträde särskilda av nämnden förordnade hissbesiktningsmän (se sid. 157).

Författningar m. m. Byggnadslag 30 juni 1947, med ändr. K. byggnadsstadga 30 juni 1947. Byggnadsordningen för Stockholms stad 14 nov. 1934, med ändr. 18 aug. 1937 och 7 maj 1942 (Kfh 1946: sid. 716).¹⁾ Lng 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr. OÅ:s kung. 11 jan. 1869 med särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm utöver vad k. ordningsstadgan

¹⁾ Utredning rörande generalplan för Stockholm har enligt beslut av SF tidigare organiserats inom stadsplanekontoret (se sid. 160).

¹⁾ Ny byggnadsordning under utarbetande.

för rikets städer innehåller, med ändr. §§ 14, 14 a (Kf 1948: nr 50). Instruktion för hos byggnadsnämnden anställda byggnadsinspektörer, antagen av nämnden 19 jan. 1910 (Kf 1910: nr 6). Taxa å avgifter för hos byggnadsnämnden begärda byggnadslov, besiktningar m. m., fastställd av ÖA 30 nov. 1935 (Kf 1935: nr 50). Taxa å avgifter för erhållande av hos byggnadsnämnden rekviderade kopior av ritningar, fastställd av k. mt: 21 maj 1920 (Kf 1920: nr 82).

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 2,236,828 kr. (därav engångs 78,445 kr.); inkomster: driftbudgeten 614,500 kr.

Byggnadsnämndens ledamöter

(för tiden t. o. m. år 1950).

Ordförande

(arvode 3,600 kr. utan rörligt tillägg).

Styrman, G. A., f. d. verkst. direktör, stadsfullm. (som led. utsedd av stadsfullm.).

Vice ordförande

(arvode 2,500 kr. utan rörligt tillägg).

Bång, O. G. M., rådmän (som led. utsedd av magistraten).

Övriga ledamöter

(arvode 2,500 kr. utan rörligt tillägg).

Adamsson, H., ombudsman, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Johannesson, E. G. V., direktör (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.¹⁾

Behm, E. O. L., advokat (utsedd av stadsfullm.).
Hjerne, K. G., färghandlare (utsedd av stadsfullm.).

Olsson, Knut M. G., redaktör, stadsfullm.: 2:e vice ordf. (utsedd av stadsfullm.).

Stadig, A. G., badmaskinist, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Wiesel, P. T., rådmän (utsedd av magistraten).

Sekreterare (35).

Evæus, H. V.; mottagningstid: 9—11 (utom onsdagar).

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall för någon av de av stadsfullmäktige utsedda ledamöterna såsom ersättare inkallas: för ordföranden suppleanterna hrr Behm och Hjerne i nämnd ordning samt därefter suppleanterna hrr Stadig och Olsson i angiven ordning samt för övriga ledamöter hrr Adamsson, Ek och Johannesson suppleanterna hrr Stadig och Olsson i nämnd ordning samt därefter suppleanterna hrr Behm och Hjerne i nämnd ordning.

Delegerade för inspektion av stadsingenjörskontoret.

Styrman, G. A.; Adamsson, H.

Revisorer.

Gemensamma för fastighetsnämnden m. fl. (se sid. 132).

Byggnadsnämndens namnberedning.

Byggnadsnämnden beslöt år 1920 uppdraga åt en särskild beredning att uppgöra och till nämnden avgiva förslag till namn å nya gator, allmänna platser och kvarter. Namnberedningen består dels av fem av byggnadsnämnden valda ledamöter, dels av en ledamot vald av skönhetsrådet, dels ock av fastighetsregisterförelaren, stadsarkitekten och stadsingenjören. Den 13 mars 1948 beslöt byggnadsnämnden att mandattiden för de av nämnden valda ledamöterna i beredningen skulle fr. o. m. år 1949 omfatta fyra år.

Ledamöter.

Ahnlund, N. G., professor, **Boëthius, S. B.**, riksarkivarie, **Ek, V. E.**, sekreterare, stadsfullm., ordf., **Langenfelt, P. G. L. M.**, lektor, **Wessén, E. G. A.**, professor (utsedda av byggnadsnämnden); **Selling, C. G. A.**, stadsantikvarie (utsedd av skönhetsrådet); **fastighetsregisterförelaren; stadsarkitekten; stadsingenjören.**

Sekreterare (1,656 kr.).

Schück, A. H., docent.

Registrator (708 kr.).

Rasmusson, F. R. F., registrator vid fastighetsregisterkontoret.

Byggnadsnämndens expedition.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. >stadshuset>: expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9—13).

Expeditionens chef är sekreteraren, vilken bl. a. åligger att föra protokoll vid nämndens sammanträden, att uppsätta beslutade skrivelser, att avgiva utlåtanden samt att inför nämnden föredraga ärenden angående tjänstesörsmål m. m.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 129,227 kr. (därav engångs 500 kr.); inkomster: driftbudgeten 31,100 kr.

Sekreterare (35).

Evæus, H. V. (se ovan).

Två första kontorsbiträden, ett kontorsbiträde.

Förste expeditionsvakt (12).

Kelén, N. J. V.

En expeditionsvakt.

Stadsarkitektkontoret.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9—13).

Stadsarkitektkontorets chef är stadsarkitekten, vilken bl. a. har att jämte vice stadsarkitekten, byråarkitekten, övriga arkitekter samt överingenjören bereda och införa nämnden föredraga till nämndens verksamhetsområde hörande ärenden. Stadsarkitekten åligger i huvudsak att avgiva yttranden över till nämnden från andra myndigheter remitterade ärenden, att granska förslag till stadsplaner, att framlägga förslag till erforderliga ändringar av byggnadsförfattningarna, att handlägga inkomna ansökningar om tillstånd till nybyggnader m. m. samt att besiktiga och godkänna avslutade byggnadsföretag. Stadsarkitekten och överingenjören äga, enligt särskilt uppdrag, i byggnadsnämndens ställe besluta bifall till ansökningar av ringa vikt eller av uteslutande teknisk art. Vice stadsarkitekten biträder stadsarkitekten med förekommande göromål och är stadsarkitektens ställföreträdare. Byråarkitekten och arkitekterna handlägga ansökningar rörande ändringsarbeten ävensom nybyggnadsärenden i förorterna samt ärenden rörande skyltar. Överingenjören handhar med biträde av byråingenjören och byggnadsinspektörerna den tekniska kontrollen av byggnadsföretagen genom konstruktionsgranskning och förrättande av besiktningar, som avse utronande av byggnaders eller byggnadskonstruktioners säkerhet, verkställer utredning av byggnadstekniska spörsmål m. m. Byggnadsinspektörerna utöva den löpande kontrollen å byggnadsplatserna. Dessutom biträdes stadsarkitektkontoret av en planteringsinspektör i frågor rörande förgårdars och innergårdars anordnande och plantering samt av en färgkonsulent i frågor rörande färgsättning å byggnader m. m.

Å stadsarkitektkontoret ombesörjes inkomna handlingars registrering. Avgifter för byggnadslov, protokollslösen m. m. uträknas och upp bäras, varjämte å kontoret verkställas de förberedande utredningar, som erfordras i samband med byggnadslovs meddelande.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 584,520 kr. (därav engångs 26,294 kr.); inkomster: driftbudgeten 202,400 kr.

Stadsarkitekt (B 21).

Wetterling, G. M. W. (förordn. t. o. m. ³¹/12 1951); mottagningstid: 14—16 (utom lördagar).

Vice stadsarkitekt (B 13).

Oelrich, N. E.; mottagningstid: 14—16 (lördagar 13—14).

Byråarkitekt (32).

Danielsson, P. E.; mottagningstid: 14—16 (lördagar 13—14).

Arkitekter (28).

Leffler, E.; mottagningstid: 14—16 (lördagar 13—14); en vakant.

Biträdande arkitekt (24).

Edenhall, F. S.

Dessutom *extra arkitekter.*

Planteringsinspektör (7,008 kr.).

Schuwert, K. G. E.

Färgkonsulent (7,008 kr.).

Aijmer, L. A. T.; t. 43/44 33.

Överingenjör (B 17)

(nuv. inneh. g 26).

Chatillon-Winbergh, G.; mottagningstid: 13—15 (utom fredagar), lördagar 13—14.

Byråingenjör (32).

Vakant, *tf. Dahlberg, G. A.*

Byggnadsinspektörer (28).

Dahlberg, G. A., tjl. (se ovan); **Kumlien, C. G. V.**; **Grange, A. D.**; **Rustan, A. L.**; **Bergqvist, A. T.**; **Sandström, T. K. E.**; två vakanta.

Registrator (16).

Fransén, R.

Kontorsskrivare (13).

Vakant, *tf. Adding, f. Östergren, Brita.*

En kontorist, tre första kontorsbiträden, två kontorsbiträden.

Första ritbiträde å arkivet (13).

Myrberg, Britta M. K.

Två ritbiträden. — En expeditionsvakt.

Hissbesiktningsmän.

Enligt k. kung. den 25 augusti 1947 om ändrad lydelse av vissa delar av kungörelsen den 3 november 1939 angående anordnande och begagnande samt tillsyn av vissa hissar skall tillsynen över anordning, beskaffenhet och begagnande av hiss i stad, med undantag för statsverkets byggnader, åläggas vederbörande byggnadsnämnd samt i övrigt länsstyrelse (tillsynsmyndighet). Kostnaderna för tillsyn av hiss skola gäldas av hissens ägare enligt grunder, som för Stockholm bestämmas av överståthållarämnet. Byggnadsnämnden meddelade den 17 december 1947 förordnande för nedanstående personer att vara hissbesiktningsmän.

Författningar. ÖÅ:s kung. 21 mars 1910 med instruktion för de [inspektörer], som ÖÅ utser för tillsyn och besiktning av hissar (Kf 1910: nr 26). ÖÅ:s taxa 20 dec. 1939 å ersättning åt av ÖÅ anlitade hissbesiktningsmän, med ändr. 8 mars 1943. K. kung. 3 nov. 1939 ang. anordnande och begagnande samt tillsyn av vissa hissar, med ändr.

BN

Hissbesiktningsmän.

Steenmark, K. M. A., civilingenjör (för östra distriktet: Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.).

Wrethagen, E., ingenjör (för norra distriktet: Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus och Johannes förs. samt förutv. Hötorgsroten av Klara förs.).

Nilsson, K. O. Hj., civilingenjör (för västra distriktet: Jakobs, Kungsholms, St Görans, Bromma och Spånga förs.).

Thoraus, E. S., civilingenjör (för södra distriktet: Storkyrkans, Katarina, Sofia, Maria Magdalena, Högalids, Brännkyrka och Enskede förs. samt förutv. Klara kyrkorote).

Stadsingenjörskontoret.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30).

Stadsingenjörskontoret åligger att i enlighet med fastställt instruktion och gällande författningar rörande städernas fastighetsbildning, mättningsväsende och bebyggande verkställa tomt-, mättnings- och avstyckningsförrättningar samt utarbета förslag till tomtindelningar, utfärda karta för nybyggnad, verkställa utstakning och kontroll av nybyggnader i såväl höjd- som planläge, gatustakningar samt att utföra de arbeten i övrigt, som ankomma på mättningsman i stad. Vidare åligger det kontoret att omhändervä stadsens kartverk, därvid kontoret skall utföra de arbeten, som ligga till grund för upprättande av bladindelade kartverk och kartor för fastighetsbildning, stadsplaner, redovisning av olika slags ledningar samt sådan karta som avses i 2 kap. 7 § byggnadsstadgan, att vidmakthålla, komplettera och i erforderlig utsträckning utvidga de över staden upprättade triangel-, polygon- och avvagningsnät, att tillhandagå stadens myndigheter med upplysningar, utfärdande av kartkopior m. m. dylikt, att avgiva infordrade ytt- randen angående stadsplane-, tomtindelnings- och byggnadsärenden samt att till överståthållaräm- betet avgiva yttranden i till kontoret hänskjutna frågor angående adressnummer.

Alla mätningar, vare sig de utföras för fastighetsbildningen eller för kartverket, äro numera anslutna till stadens triangelnät, vilket upprättades under åren 1907—1911 av den för detta ändamål inrättade dåvarande triangelmättningsnämnden.

Kontorets ingenjörer skola hava den i § 15 instruktionen för stadens stadsingenjörskontor stadgade kompetensen.

Stadsområdet har med avseende å fastighets- bildningen uppdelats i särskilda mättningsdistrikt, vart och ett med en mättningsman såsom före- ståndare och med åliggande för honom att före- trädesvis inom distriktet verkställa förekom- mande fastighetsbildningsförrättningar och där- med sammanhörande arbeten.

Författningar. Instruktion för stadsingen- jörskontoret, fastställd av byggnadsnämnden 22 dec. 1943 (Kf 1943: nr 71). Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr. Byggnads- lag 30 juni 1947. K. byggnadsstadga 30 juni 1947. Byggnadsordningen för Stockholms stad 14 nov. 1934, med ändr. K. förordn. 17 dec. 1920 ang. sättet för utförande av vissa mät- ningsarbeten m. m. (mättningsförfordning), med ändr. K. kung. 26 juni 1936 med vissa före- skrifter om mättningsväsendet och fastighets- registerväsendet i rikets städer, med ändr. Taxa för stadsingenjörskontoret i Stockholm, fast- ställd av k. m:t 13 dec. 1935. Taxa för stadsingenjörskontoret i Stockholm å arvode för förrättning och åtgärd rörande byggnads höjd- läge, fastställd av ÖA 28 nov. 1935, med ändr. *Stat år 1949.* Utgifter: driftbudgeten 1,523,081 kr. (därav engångs 51,651 kr.); in- komster: driftbudgeten 381,000 kr.

Stadsingenjör (B 19).

Rosenbaum, L. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1953); mottagningstid: 10—12.

Vice stadsingenjör (B 13)

(nuv. inneh. g 24).

Hanson, N.

Byråingenjör (32).

Björkman, C. E. E.

Mättningsmän och föreståndare för mättningsdistrikt (32).

Holmberg, S. H. (1:a distr.); **Jacobson, B. R. E.** (2:a distr.); **Lennerheim, E. J. I.** (M.) (3:e distr.); **Stangenberg, G. M. J. J.** (Ex.) (4:e distr.).

Ingenjörer (28).

Stangenberg, G. M. J. J., tjl. (se ovan), *tf. Mei- sters, P.-A.*; **Höök, A. E. I.**

Biträdande ingenjör och arkivarie (24).

Segerström, S. T. M.

Biträdande ingenjörer (24).

Ahnskog, K. F. N.; **Hammarsten, T.**; **Meisters, P.-A.**, tjl. (se ovan) *tf. ter Schiphorst, J. W.*; **Nygren, O.**; **Salwén, O. C. A.**; **Ågren, E. K. G.** **O.**; **Hellman, B. E. T.**

Underingenjörer (22).

Holm, E. F.; **Kriström, S. O.**; **Stigenhag, E. P.**

Tekniska biträden (20).

Strömberg, S. E.; **Rasmuson, N. A. E.**

Förste kontorsskrivare (16).

Casparsson, f. Berglund, Inga S.; **Axelsson, G. S.** Tretton mättningsförmän, trettiåtta mät- ningsbiträden, tre första ritbiträden, två kontorister, en förste expeditionsvakt, tretti- oåtta ritbiträden, en expeditionsvakt, fem kontorsbiträden, ett expeditionsvaktsbi- tråde.

Stockholms stads stadsplanenämnd.

Stadsplanenämnden.

Stadshuset, 4 tr., K.; t. »stadshuset».
Nämnden sammanträder i regel andra
och fjärde onsdagen i varje månad
kl. 15,30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 6 december 1920 att fr. o. m. år 1921 ersätta den förutvarande stadsplanekommissionen med *Stockholms stads stadsplanenämnd*.

Stadsplanenämnden har till uppgift att, i den mån så erfordras för närmare planläggning beträffande stadens ordnande och bebyggande, upprätta förslag till generalplan eller ändring av generalplanen, ävensom att i den mån det för stadens utveckling påkallas, för den närmare regleringen av bebyggelsen upprätta förslag till nya eller ändrade stadsplaner eller utomplansbestämmelser. Nämnden åligger därjämte att i övrigt handlägga de angelägenheter, som av stadskollegiet till nämnden hänskjutas.

Nämnden består av, förutom ordföranden, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Vid nämndens sammanträden äga stadsplanedirektören, stadsarkitekten, fastighetsdirektören, gatudirektören och stadsingenjören närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att framställa förslag och få sina meningar antecknade till protokollet.

Nämnden äger fördela göromålen på sina ledamöter på sätt lämpligast synes, ävensom uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter eller åt stadsplanedirektören att handhava särskilda förvaltningsärenden. Beslut, som på grund av sådant uppdrag fattats, skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde. I enlighet med dessa bestämmelser har stadsplanenämnden tillsatt särskilda tjänstedelegerade (se nedan).

Författningar m. m. Instruktion för Stockholms stads stadsplanenämnd, antagen av SF 21 febr. 1949, ännu ej (mars 1949) fastställd av ÖA. Byggnadslag 30 juni 1947. K. byggnadsstadga 30 juni 1947. Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten: 1,313,130 kr. (däraf engångs 750 kr.), dessutom förlagsmedel 194,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 50,000 kr.

Stadsplanenämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

Ahlberg, C. A. H., arkitekt.

Övriga ledamöter.

***Bengtsson, O. F.**, ombudsman.

Hartmann, J. L., journalist, stadsfullm.

***Karlsson, G. Verner**, förste stationsbiträde, stadsfullm.

Lindberg, B. R., grosshandlare.

***Stadig, A. G.**, badmaskinist, stadsfullm.

***Svensson, G. A.**, byggmästare.

Svensson, T. V., journalist.

Suppleanter.¹⁾

Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare, stadsfullm.

Gullberg, f. Svensson, Elsa, direktör.

***Hjertén, H. I.**, civilingenjör.

***Sjödin-Ljungdal, I. G. (Gun)**, fru, e. o. byrådirektör.

***Strandberg, E. A.**, ombudsman.

Sönberg, E. H. H., tillsyningsman.

***Wester, J. A. V.**, byggnadsingenjör.

Öhman, f. Pedersen, Rodny F., fru, stadsfullm.

Stadsplanesekreterare.

Martin, J. H. (se nedan).

¹⁾ Ordföranden och någon av ledamöterna hrr Bengtsson, Stadig och Karlsson skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Sönberg, Hjertén, fru Sjödin-Ljungdal och hr Strandberg i nu nämnd ordning. Ledamöterna hrr Lindberg och Hartmann skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna fru Gullberg och hr Wester, ledamöterna hrr Ahlberg och G. A. Svensson av suppleanten hr Ekholm och ledamöten hr T. V. Svensson av suppleanten fru Öhman. I de fall, då denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda efter tjänstetid i nämnden, resp. levnadsålder eller i följande ordning: hrr Sönberg, Ekholm, Hjertén, fru Sjödin-Ljungdal, hr Strandberg, fru Öhman, hr Wester och fru Gullberg.

SpN

Tjänstedelegerade.

(För förberedande behandling av ärenden angående tjänstetillsättningar m. m.)

Berglund, H. J., ordf.; **Bengtsson, O. F.**; **Lindberg, B. R.**; **Stadig, A. G.**; **Svensson, G. A.**; **Svensson, T. V.** (suppleant).

Revisorer.

Gemensamma för fastighetsnämnden m. fl. (se sid. 132).

Stadsplanekontoret.

Stadshuset, 4 tr., K.; t. »stadshuset»; (be-
träffande adresser för vissa avdelningar,
se nedan). *Expeditionstid: 10—14,30 (lör-
dagar och dag före helgdag 10—13,30;
sommartid 10—12,30).*

Stadsplanekontoret är stadsplanenämndens utredande och verkställande organ. Kontoret har att på uppdrag av stadsplanenämnden upprätta och vidmakthålla generalplan i den mån så erfordras till ledning för närmare planläggning beträffande stadens ordnande och bebyggande, att på uppdrag av stadsplanenämnden upprätta och vidmakthålla stadsplan eller föreslå ändring därav, i den mån det genom stadens utveckling påkallas för den närmare regleringen av bebyggelsen, så ock utomplansbestämmelser, att verkställa de utredningar samt avgiva yttrande i de ärenden som av nämnden eller dess ordförande remitteras till kontoret, samt att med uppmärksamhet följa utvecklingen inom kontorets verksamhetsområden samt att härvid hos stadsplanenämnden framställa förslag till påkallade åtgärder.

Kontorets chef är stadsplanedirektören. Han utövar med avdelningschefernas bistånd ledningen av stadsplanekontorets arbeten, fördelar inom ramen för gällande instruktion stadsplanekontoret ävilande uppgifter å avdelningarna och äger avgöra ärenden av löpande natur samt i övrigt ärenden, vilkas avgörande enligt stadsplanenämndens beslut överlämnats till stadsplanekontoret.

Stadsplanekontoret är uppdelat på följande avdelningar: expeditionen, generalplaneavdelningen, trafikavdelningen, stadsplaneavdelningen.

Instruktion. Instruktion 27 okt. 1948 för stadsplanekontoret (Kf 1948: nr 59).

Stadsplanedirektör (B 21).

Markelius, S. G. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₀ 1950); mottagningstid efter överenskommelse.

Byråarkitekt (32).

Uddenberg, H. H.; träffas 9—11.

— Ett första kontorsbiträde.

Expeditionen.

Expeditionen ombesörjer bl. a. stadsplane-nämndens och stadsplanekontorets bokföring och kassarörelse samt efter stadsplanedirektörens beprövande andra ärenden av kameral natur, upprättar i anslutning härtill erforderliga redovisningar och rapporter, kontrollerar anslagsbelastningen och dispositionsbokföringen samt handlägger tjänstgörings-, avlönings- och pensionsärenden rörande stadsplanekontorets personal.

Expeditionen har hand om kontorets kartförsäljning samt värden av kontorets centrala arkiv.

Stadsplanesekreterare (35).

Martin, J. H.

Kammarsskrivare (20).

Parwe, A. B. L.

Förste kontorsskrivare (16).

Wall, G. D. M.

Två första kontorsbiträden, ett kontorsbiträde, två expeditionsvakter, ett expeditionsvaktsbiträde.

Generalplaneavdelningen.

*Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. 23 26 05 (växel). (Efter växelns stängning: för-
ste byråarkitekt G. Sidenbladh 23 26 09;
ingenjör A. J. Åkerman å trafikavdel-
ningen 23 26 12.)*

Generalplaneavdelningen upprättar förslag till generalplan samt de ändringar i denna, som bliva erforderliga. I samband härmed vidmakthåller avdelningen en tidplan för olika exploateringsområdens utnyttjande samt utarbetar i samråd med övriga avdelningar och berörda förvaltningsgrenar program för detaljplanarbetet för olika områden inom staden.

Förste byråarkitekt (B 13).

Sidenbladh, K. G. E.

Byråingenjör (32).

Vakant.

Ingenjör (28).

Oom, R. F.

Arkitekt (28).

Larsson, M. J.

Tre ritbiträden, en ritare, ett kontorsbiträde, en telefonist, ett expeditionsvaktsbiträde.

Trafikavdelningen.

Trafikavdelningen projekterar trafikleder, såsom banor, gator och vägar, som erfordras för stadsplane- eller generalplanearbetet och utför i övrigt de tekniska och ekonomiska trafikutredningar som ingår i stadsplanearbetet, granskar i samråd med stadsplaneavdelningen där upprättade förslag till stadsplaner i vad avser trafikleder samt föreslår i samband därmed profiler för gator och bansträckningar. Till avdelningen hör kontorets utsättningsavdelning.

Förste ingenjör (B 13).

Vakant, *tf.* Lundberg, S. I.

Förste byråingenjör (35).

Vakant, *tf.* Brundin, F. (Klarabergsgatan 31, t. växel 23 26 05).

Byråingenjörer (32).

Brundin, F., tjl. (se ovan), *tf.* Carlstedt, R. B.; en vakant, *tf.* Larsson, E. O.

Ingenjörer (28).

Carlstedt, R. B., tjl. (se ovan), *tf.* Köhlmark, B. R.; Brolin, S. J. F.; Larsson, E. O., tjl. (se ovan), *tf.* Meyer, N. S.; Åkerman, A. J. (Ex.) (Klarabergsgatan 31, t. växel 23 26 05).

Ingenjör (11,376 kr.).

Stolberg, W.

Biträdande ingenjörer (24).

Åkerman, A. J., tjl. (se ovan), *tf.* Trulsson, K. G. W. (Klarabergsgatan 31, t. växel 23 26 05); Edgren, A. F.

Underingenjör (22).

Trulsson, K. G. W., tjl. (se ovan), *tf.* Sahlgvist, A. R. C.

Mättningsförmän (16).

Andrén, E. (åtnjuter avlöning enl. lönegrad 20); Bäckström, K. F.; Larsson, T. B.

En *biträdande mättningsförmän*, tio *mättningsbiträden*, sex *ritbiträden*, ett *första kontorsbiträde*.

Stadsplaneavdelningen.

Stadsplaneavdelningen upprättat förslag till stadsplaner och utomplansbestämmelser samt förslag till ändringar av gällande stadsplaner och utomplansbestämmelser.

Stadsplanearkitekter (B 15).

Ahlberg, C.-F.; Bergentz, T. G.¹⁾

Förste byråarkitekt (B 13)

(nuv. inneh. g 24).

Holmberg, O. F. W.

Byråarkitekter (32).

Grafström, N. H. E.; Langendal, A. V.; Lundholm, O. R.

Arkitekter (28).

Karlén, E. B.; Stenby, K. J. B.

Underingenjör (22).

Lagerheim, K. A. L. (åtnjuter dessutom personligt lönetillägg 2,224 kr.); Sjöholm, A. J. T.

Kontorsskrivare (13).

Blücher, f. Larsson, A. Linnéa L.

Två *ritare*, tre *första ritbiträden*, tretton *ritbiträden*, fyra *modellörer*.

¹⁾ Åtnjuter avlöning enligt g 25.

Stockholms stads gatunämnd

och i samband därmed stående institutioner.

Gatunämnden.

Bolinders Plan 3 (postadress: postfack, Stockholm 8); t. 22 20 20 (växel). Nämnden sammanträder vanligen första och tredje helgfria onsdagen i varje månad kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Flertalet av de icke finansiella angelägenheter, som tidigare handhåfts av drätselnämnden, särskilt dess dittillsvarande andra avdelning, överflyttades vid den kommunala omorganisationen 1920 till en särskild nämnd, *Stockholms stads gatunämnd*, som trädde i verksamhet den 10 april 1920.

Gatunämnden handhar förvaltningen av stadens gator, torg, planteringar och andra allmänna platser (utom å hamnområden) med därtill hörande anläggningar, såsom viadukter, tunnlar, trappor, avlopp, reningsanläggningar, bekvämlighetsinrättningar m. m., ävensom av stadens renhållningsväsen och brandväsen. Nämnden handlägger vidare gatuväsendet rörande frågor om broar, gatutrafiken, gatuledningar, den allmänna belysningen (utom å hamnområdena) samt de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Under gatunämnden lyda gatukontoret, som står under chefskap av gatudirektören, och brandkåren, vars chef är brandchefen. Vid nämndens sammanträden äga nämnda förvaltningschefer närvara och var för sitt förvaltningsområde deltaga i överläggningarna, med rätt att därvid framställa förslag och få sina meningar antecknade till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads gatunämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 60).

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 96,604,772 kr. (därav engångs 574,730 kr.), kapitalbudgeten 711,000 kr. (därav engångs 72,000 kr.), lånemedel, i linjen 24,039,000 kr.,

inom linjen 11,030,000 kr., dessutom förlagsmedel 5,074,224 kr.; inkomster: driftbudgeten 58,680,163 kr., kapitalbudgeten 300,000 kr.

Gatunämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

Gustavson, A. V. N., målarbästare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm.

***Jacobson, P.**, kontorschef, stadsfullm.

***Karlsson, G. Verner**, förste stationsbiträde, stadsfullm.

Svensson, Knuth G., verktygsarbetare, stadsfullm.

***Törnqvist, J. E.**, kontrollör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

***Eriksson, Arthur W.**, montör, stadsfullm.

***Landberg, A.**, skräddare.

***Malis, P. G.**, förste byråsekreterare.

Nordin, E. A., kontorschef.

Stadig, A. G., badmaskinist, stadsfullm.

Strand, A. J., journalist.

Gatusekreterare.

Vakant, *tf. Calmfors, S. H.* (se sid. 163).

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hrr Karlsson och Törnqvist vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Landberg, Eriksson, Stadig och Strand i nu nämnd ordning, vice ordföranden och ledamöterna hrr Ahlén och Jacobson i första hand av suppleanterna hrr Malis och Nordin i nu nämnd ordning samt ledamoten hr Svensson i första hand av suppleanterna hrr Strand, Landberg, Eriksson och Stadig i nu nämnd ordning. I de fall, då denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda efter tjänstetid i nämnden, resp. levnadsålder eller i följande ordning: hrr Malis, Landberg, Eriksson, Stadig, Strand och Nordin.

Gatunämndens delegerade.

Gatunämnden äger mellan sina ledamöter fördela göromålen på sätt lämpligast synes, även som uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter, såsom särskilda delegerade, eller åt under nämnden lydande förvaltningschefer att handhåva vissa förvaltningsärenden. I enlighet härmed har nämnden beslutit att tillsätta nedanstående specialdelegationer.

Delegerade för frågor rörande upp- handlingar och entreprenader.

Gustavson, A. V. N. (ordf.); Karlsson, G. Verner; Landberg, A.; Strand, A. J.

Tjänstedelegerade.

Berglund, H. J. (ordf.); Ahlén, Anders E.; Jacobson, P.; Svensson, Knuth G.; Törnqvist, J. E.

Delegerade för frågor rörande plats- upplätelser å gatu- och parkmark.

Berglund, H. J. (ordf.); Malis, P. G.; Stadig, A. G.

Delegerade för underhåll av byggnader.

Ahlén, Anders E.; Eriksson, Arthur W.; Törnqvist, J. E.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte tre suppleanter för granskning av gatunämndens, kyrkogårdsnämndens och slakthus- och saluhallsstyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Håkansson, E. A. F., tjänsteman, ordf.

Jonsson, E. A., kassör.

Kruse, A. K. J., major.

Suppleanter:

Axäll, G. R., kamrerare.

Carlsson, f. Carlsson, Karin K., fru.

Thamsten, O. E., kassör.

Gatunämndens expedition.

Bolinders Plan 3 (postadress: postfack, Stockholm 8); t. 22 20 20 (växel); expeditionstid: 10—15 (lördagar och dag före helgdag 10—13).

Enligt gällande arbetsordning skall expeditionen, som förestås av gatussekreteraren och är gemensam för gatunämnden och gatukontoret, mottaga och registrera samt fördela alla till nämnden, gatukontoret eller någon kontorets

avdelning inkommande handlingar samt ombesörja expediering av alla från nämnden, kontoret eller dess avdelningar utgående expeditioner. Expeditionen vårdar nämndens och kontorets gemensamma arkiv och bibliotek.

Arbetsordning. Arbetsordning för gatunämndens och gatukontorets gemensamma kansli, godkänd av nämndens ordförande 17 dec. 1936.

Gatusekreterare (30).

Vakant, *f. Calmfors, S. H.*

Förste kontorsskrivare (16).

Karlsson, f. Tunell, Signe E. M.

Gatukontoret.

Bolinders Plan 3 (postadress: postfack, Stockholm 8); t. 22 20 20 (växel). (Se f. ö. nedan under resp. avdelningar.)

Gatukontoret, som är gatunämndens verkställande organ beträffande stadens gatu-, park- och renhållningsväsen, åligger i denna egenskap att inom ramen för beviljade anslag och enligt av nämnden godkända förslag utföra de arbeten och vidtagna de åtgärder, som erfordras för fullgörande av gatunämndens åligganden, att för andra förvaltningar eller enskilda utföra de arbeten inom kontorets verksamhetsområde, som erfordras för fullgörande av ingångna avtal eller eljest ålliga staden, att hos nämnden göra framställningar i till kontorets verksamhetsområde hörande ärenden, som skola av nämnden behandlas, samt svara för att nämndens beslut i sådana ärenden skyndsamt bli verkställda, att avgiva yttrande i de ärenden, som i vederbörlig ordning till kontoret remitterats, att med uppmärksamhet följa utvecklingen inom kontorets verksamhetsområden samt väcka förslag till de åtgärder, vilka kontoret härvid finner påkallade samt att i övrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som gatunämnden eller annan överordnad myndighet meddelar.

Gatukontorets chef är gatudirektören. Han är inför gatunämnden ansvarig för fullgörandet av gatukontorets åligganden och utövar med avdelningschefernas bistånd ledningen av gatukontorets arbeten, fördelar gatukontoret ävilande uppgifter å personalen och äger avgöra ärenden av löpande natur samt i övrigt ärenden, vilkas avgörande enligt gatunämndens beslut till gatukontoret överlämnats.

Gatukontorets verksamhet fördelas på följande avdelningar: expeditionen, ekonomiafdelningen, utredningsavdelningen, byggnadsavdelningen, parkavdelningen samt renhållningsavdelningen.

Författningar. Instruktion för gatukontoret, fastställd av gatunämnden 2 mars 1938 (Kf 1938: nr 22). Byggnadslag 30 juni 1947.

Gatukostnadsbestämmelser för stadens ytterområden, fastställda av k. m:t 31 mars 1938. Gatukostnadsbestämmelser för det inre stadsområdet, fastställda av k. m:t 15 nov. 1945. Reglemente ang. avloppsledningar för spillvatten inom hus och tomter i Stockholm, fastställt av ÖA 8 juli 1908 (»avloppsreglemente»), med ändr. Gatulägningsordning för Stockholms stad, fastställt av k. m:t 12 maj 1870, med ändr. ÖA:s trafik- och parkeringskungörelse 15 mars 1949.

Stat år 1949. (Allmänna kostnader.) Utgifter: driftbudgeten 17,455,213 kr. (därav engångs 125,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 16,939,713 kr.

Gatudirektör (B 21).

Anger, D. V. E. (förordn. t. o. m. ^{31/1} 1951); t. 22 20 20 (växel) och 52 80 90; mottagnings-tid: 11—12.

Expeditionen.

Bolinders Plan 3, K., t. 22 20 20 (växel); expeditionstid: 10—15 (lördagar och dag före helgdag 10—13).

Expeditionen handhar in- och utgående skriftväxling. Registrators- samt övriga kansligöromål ombesörjas å gatunämndens och gatukontorets gemensamma expedition (se ovan).

Chef.

Gatudirektören (se ovan).

Ekonomiavdelningen.

Ekonomidirektör (B 15).

Gottliebsson, N. E.; mottagningstid: 9,30—11,30.

Förste kammarsskrivare (22).

Cederholm, N. T.

Dessutom tre första kontorsbiträden.

Räkenskapsbyrån.

Räkenskapsbyrån handhar gatunämndens bokföring, upprättar i anslutning härtill erforderliga redovisningar och rapporter, verkställer in- och utdrivning av fordringar, övervakar att kontrollanordningarna inom gatukontorets och brandkårens ekonomiska förvaltning äro tillfredsställda, kontrollerar anslagsbelastningen och dispositionsbokföringen, handlägger vissa hyresärenden, verkställer debitering av gatuhällningsavgifter, handhar med taxering och beskattning sammanhängande göromål samt efter ekonomidirektörens beprövande andra ärenden av kameral natur.

Kamrerare (2 kl.) (28).

Vakant.

Förste kammarsskrivare (22).

Almström, K. H.; Ekhult, T. R.; Hedman, T. E.

Kammarsskrivare 20).

Två vakanta, *tf.* von Essen, B. G., *tf.* Lundén, T. Hj.

Kontorsassistent (18).

Zetterlund, C. E.

Förste kontorssskrivare (16).

Schöldström, H. M. (Greta).

Dessutom två förste kontorister, tre kontorister, åtta första kontorsbiträden.

Lönebyrån.

Lönebyrån handlägger avlönings- och pensionsärenden rörande gatuförvaltningens tjänstemän samt pensionsärenden för förvaltningens arbetare och härjämte efter ekonomidirektörens beprövande andra ärenden av kameral natur.

Förste kammarsskrivare (22).

Björkman, A. B.

Kontorsassistent (18).

Anderson, G. A. V.

Förste kontorssskrivare (16).

Dahlberg, f. Josephson, Ella C.

Dessutom två första kontorsbiträden.

För gatukontoret gemensam personal.

Notarie (26).

Calmfors, S. H., tj. (se sid. 163), *tf.* Sahlin, B. S.

Förste expeditionsvakt (12).

Krosse, E. H. H.

Dessutom tre automobilförare, fem expeditionsvakter, fyrtioen kontorsbiträden, fyra telefonister, femton expeditionsvaktsbiträden.

Förtroendeläkare.

Lindahl, O. H:son.

Utredningsavdelningen.

Stora Nygatan 2 B, C. (postadress: post-fack, Stockholm 8); t. 23 58 85 (växel); expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Utredningsavdelningen utför gatukontorets tekniska och ekonomiska utredningar och utarbetar i samråd med övriga avdelningar för gatukontorets arbeten erforderliga konstruktionsritningar, arbetsbeskrivningar och kostnadsberäkningar.

Avdelningen är organiserad på en byrå för allmänna ärenden, en konstruktionsbyrå, en trafikbyrå och en avloppsbyrå.

Förste ingenjör och chef (B 13).

Lidvall, N. A. F.

Byrån för allmänna ärenden.

Expeditionen.

Kammarsskrivare (20).

Lindberg, A., tjl.

Dessutom ett första kontorsbiträde.

Inmätningen.

Uderingenjör (22).

André, C. F.

Konstruktörer (21).

Tengfors, G. A.; Lundqvist, N. J. A.

Dessutom tre verkställare, sju mättningsförmän, tio mättningsbiträden.

Ritningsarkivet.

Arkivföreståndare (15).

Ryding, S. B.

Dessutom en kontorist, ett arkivbiträde, två kopister, ett kopieringsbiträde.

Konstruktionsbyrån.

Förste byråingenjör (35).

Gyldenstern, K. H. G.

Byråarkitekt

(18,000 kr. utan rörligt tillägg).

Lené, G.

Byråingenjörer (32).

Falk, K. G.; Ehrman, C. E. G.; Vretblad, E. G.

Ingenjörer.

Ellner, K. E. O. T. (28); Tydén, K. J. (28); Hjärpe, J. B. (28); Hellgren, S. A. (28); Thelander, E. G. (28); Pehrs, I. (28); Anmark, K. H. (28); Hylander, A. L. (28), *tf.*; Nordin, P. A. (24); Wennel, S. A. (24); Lundberg, G. O. L. (24); Müllersdorf, U. (24); Lahi, A.-V. (24); Göransson, A. (24); Gripnäs, S. E. L. (24); Orefelt, L.-G.

Uderingenjörer (22).

Victorsson, S. J.; en vakant.

Konstruktörer (21).

Örtenholm, E. A.; Victorsson, Å. N.; Höglander, C. A.; Söderholm, L. E.; en vakant.

Ritare (19).

Palmqvist, S. A. S.; Rasmusson, H. L.; Järild, S. A. W.; Alskär, C. J. Å.; Sundqvist, Å. V. D.; Svedmarker, G. A.; två vakanta.

Dessutom ett första ritbiträde, sju ritbiträden.

Trafikbyrån.

Förste byråingenjör (35).

Hertzman-Ericson, B. V.

Byråingenjör (32).

Dufwa, A. O. W.

Ingenjörer.

Tunå, G. C. R. (28); Wahlquist, E. V. (28); Kullström, G. E. (28); Sylvén, F. E. B. (28); Stille, J. I. (28); Vikander, J. S. (28).

Konstruktörer (21).

Dahlberg, R. B. Å.; Malmström, E. G.; Iwarson, A. N. I.

Ritare (19).

Tideblad, Y. A.; Grenzdörfer, N. H.; Öjby, H.; Kask, K. *tf.*

Dessutom fem ritbiträden.

Avloppsbyrån.

Förste byråingenjör (35).

Kempe, E. Hj.

Byråingenjörer (32).

Edlund, S. R. V.; Cronström, A. A.

Ingenjörer.

Niklasson, L. F. (28); Ekelund, H. G. K. (24); Mårtensson, G. A. S. (24); Björnson, B. W. (24).

Uderingenjör (22).

Sjögren, E. H. K.

Konstruktörer (21).

Strömberg, S.; Nilsson, G. M. V.; Ahldén, S. K. J.; Blomberg, R. C. E.; en vakant.

Föreståndare för kartverket.

Johansson, J. I., konstruktör (21).

Ritare (19).

Willberg, V. I. A.; Widlund, H. S.; Söderberg, H. A.; Larsson, H. A.; Hallberg, V. G. F.; Stigstedt, B. S. B.; Rohmer, F. E.; Andersson, C.-A. G.; Evesjö, S. W.; en vakant.

Dessutom sexton ritbiträden.

Byggnadsavdelningen.

Bolinders Plan 3 (postadress: postfack, Stockholm 8); t. 22 20 20 (växel); expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Byggnadsavdelningen svarar för nyanläggning och underhåll av stadens gator, vägar och allmänna platser, viadukter, trappor, avloppsledningar m. m., nyanläggning av bekvämlighetsinrättningar samt underhållet av beläggningen å stadens fasta broar, ombesörjer driften av asfalt-, pump- och reningsverk samt verkställer inköp för gatukontoret, i den mån gatudirektören så bestämmer.

Avdelningen är organiserad på en expedition samt en planeringsbyrå, en nybyggnadsbyrå, en inköps- och förrådsbyrå ävensom fyra territoriella arbetsdistrikt. Härtill komma beläggningsbyrån samt pump- och reningsverken.

Antalet sysselsatta arbetare uppgick vid 1949 års ingång till 1,784 man, varav 198 hos entreprenörer.

Stat år 1949. (Gator, vägar, avloppsledningar och pumpverk m. m.) Utgifter: driftbudgeten 46,455,406 kr., dessutom förlagsmedel tillhopa 3,332,599 kr., kapitalbudgeten 300,000 kr., av låne-medel i linjen 23,774,000 kr., inom linjen 10,970,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 30,431,100 kr., kapitalbudgeten 300,000 kr.

Överingenjör och chef (B 17).

Ekwall, P. G. (förordn. t. o. m. ³⁰/11 1951).

Expeditionen.

Ingenjör (28).

Vakant, överingenjörsassistent.

Kammarsskrivare (20).

Allstrin, J.-E.

Kontorsassistenter (18).

Hallgren, K. G.; Söderbäck, K. V. S., *tf.*

Planeringsbyrån.

Kontor: Bolinders Plan 3, K.; t. 22 20 20 (växel).

Arbetschef (35).

af Klercker, C.-H. N.

Ingenjör (16,000 kr.

utan rörligt tillägg).

Olsson, K. H.

Ingenjörer.

Erikson, C. Å., maskiningenjör (28); Gillberg, E. A. (24); Högsäter, M. G. (24); Liedner, G. B. L. (24), *tf.*

Underingenjör (22).

Rydebrant, A. G.

Ritare (19).

Vakant.

Nybyggnadsbyrån.

Kontor: Bolinders Plan 3, K.; t. 22 20 20 (växel).

Arbetschef (B 15).

Jondal, B. E.

Avdelningsingenjörer (32).

Elfström, L. A.; Jonsson, S. E.; Bangtson, N. O.; en vakant.

Ingenjörer.

Larsson, N. G. (28); Wejdling, J.-O. A. (24); Kjellin, A. R. (24); Pehrson, M. P. A. (24); Forsberg, B. E. (tillfällig).

Underingenjörer (22).

Hasselvall, C. M.; Challis, E. L. Ch.; Berg, R. K. G.; Hermanson, S. G. M.

Ritare (19).

Lengqvist, P. H.; en vakant.

Kontorsassistent (18).

Vakant, *tf.* Söderlundh, J.

Arbetsdistrikten.

Norra distriktet

(omfattande Matteus, Gustav Vasa, Adolf Fredriks, Klara, Johannes, Jakobs, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars, Nikolai, Kungsholms och St Görans församlingar, av Bromma församling stadsdelarna Stora och Lilla Essingen).

Kontor: Kungsholmsgatan 16, 3 tr., K.; t. 52 67 33, 52 67 35, 52 67 36, 52 67 38, 52 67 39.

Arbetschef (35).

Lidén, G. A.

Ingenjör (24).

Westman, O. A.

Underingenjör (22).

Andréasson, T. E.

Södra distriktet

(omfattande Katarina, Maria Magdalena och Högalids församlingar, Sofia församling med undantag av den del, som ligger söder om Hammarbyleden och Sicklakanalen samt av Brännkyrka församling den del som ligger väster om stambanan).

Kontor: Götgatan 48, Sö.; t. 23 58 85 (växel).

Arbetschef (35).

Pehrson, K. C. P.

Ingenjör (28).

Brodin, B. O.

Underingenjör (22).

Ericsson, A. V.

Enskededistriktet

(omfattande Enskede och Brännkyrka församlingar med undantag av den del som ligger väster om stambanan samt av Sofia församling den del, som ligger söder om Hammarbyleden och Sicklakanalen).

Kontor: *Olaus Magnus' Väg 6, Hammarbyhöjden; t. 490231, 490901, 493112.*

Arbetschef (35).

Björkman, K. G. S.

Ingenjörer.

Peterzén, S. (28), *tf.*; Eklund, P.-O. L. (24); Mattsson, P. O. (24), *tf.*

Brommadistriktet

(omfattande Bromma församling med undantag av stadsdelarna Stora och Lilla Essingen, samt Spånga-Hässelby).

Kontor: *Åkeshovs gård, Bromma; t. 371160, 371170.*

Arbetschef (35).

Wibeck, N. G.

Ingenjör (24).

Dahlberg, A. F. Hj.

Asfaltverket.

Kontor: *Bolinders Plan 3, K.; t. 222020 (växel) och 528096.*

Driftsingenjör (B 13).

Schütz, H. F.

Asfaltverket.

Ingenjör (28).

Sundqvist, S., *tf.*

Grustag och sjötransporter.

Ingenjör (24).

Stenberg, G. W.

Gatuintspektion.

Kontor: *Herkulesgatan 26, 3 tr., C.; t. 210806.*

Ingenjör (28).

Herrström, H. O:son, *tf.* inspektör för gatununderhållet.

Pump- och reningsverken.

Kontor: *Bolinders Plan 3, K.; t. 222020 (växel).*

Driftsingenjör (35).

Brundin, G. M.

Underingenjör (22).

Raune, Å. F.

Henriksdals reningsverk.

Laboratorieföreståndare (30).

Johansson, V. H.

Förste kemister (21).

Cronholm, Märta M.; en vakant.

Inköps- och förrådsbyrån.

Bolinders Plan 3, K.; t. 222020 (växel).

Inköpschef (30).

Trana, E. A.

Förrådsförvaltare (26).

Seilitz, G. E.

Underingenjör (22).

Svensson, E. V., säkerhetskontrollant.

Kontrollant (20).

Hammarberg, E. V., virkeskontrollant.

Inventarie- och materialförråden.

Adress: *Lindhagensgatan, K.; t. 532455 eller 222020.*

Förrådsmästare (1 kl.) (20).

Sandström, B. N.

Dessutom vid byggnadsavdelningen en övermaskinist, etthundratvå verkmästare, en maskinverkmästare, en kemist, en transportmästare, sex kontrollanter, tre maskinister, två laboranter, sex förrådsmästare, tretton biträdande maskinister, en bogserbåtsbefälhavare, sexton förste kontorister, nio mätningsförmän, sjutton kontorister, ett tekniskt biträde, tjungen mätningsbiträden, två första kontorsbiträden, tre laboratoriebiträden.

Parkavdelningen.

Lilla Nygatan 8, C.; t. 235885. Expeditionstid: 8,30-11,30, 12,30-16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30-11,30, 12-14).

Parkavdelningen planlägger stadens parkverksamhet, utför nyanläggningar, underhåll och renehållning av parker och planteringar, utför

anordningar för stadens prydnad samt handhar de särskilda verksamhetsgrenar, såsom lek, musik m. m., vilka äsyfta att befordra parkernas användning för friluftsvistelse. Därjämte biträder parkavdelningen vid projekteringen av sådana gat- och torganläggningar, på vilka stora estetiska krav ställas och utför arkitektuppdrag för gatukontoret i övrigt.

Den under avdelningens förvaltning stående parkarealen utgjorde under år 1948 omkr. 2,000 hektar.

För att förse stadens parker och planteringar med erforderligt växtmaterial driver avdelningen trädgårdar med trädskola i Enskede samt med växthus och odlingar av perenna växter vid Haga trädgårdar, som arrenderats till år 1977, i samband varmed staden åtagit sig skötseln av Hagaparken. Anläggningarna få dagligen beses av allmänheten.

Parkavdelningen ombesörjer även utfodring av vilda fåglar i staden, särskilt änder och småfåglar vintertid. Till avdelningens förfogande står härvid som rådgivande organ, Fågel-skyddsrådet (se sid. 413).

Chef för parkavdelningen är stadsträdgårdsmästaren.

Stat år 1949. (Parker.) Utgifter: driftbudgeten 9.136,458 kr. (därav engångs 103,000 kr.), dessutom förlagsmedel 379,625 kr., kapitalbudgeten 112,000 kr. (därav engångs 72,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 3,162,000 kr.

Stadsträdgårdsmästare (B 13).

Blom, H. E. M.; mottagningstid: måndagar, onsdagar och lördagar 11—12 samt i övrigt efter överenskommelse.

Byråarkitekt (32).

Glemme, E. H.

Expeditionen.

Förste kammarskrivare (22).

Ihrman, L.

Byggnadstekniker (20).

Simonsson, N. R. G.

Kontorsassistent (18).

Asker, O. B.

En *förste kontorist*, ett *första kontorsbiträde*.

Projekteringsbyrån.

Arkitekt (28).

Rubin, O.

Trädgårdstekniker (26).

Johansson, A.

Biträdande arkitekt (22).

Vakant.

Trädgårdsarkitekt (22).

Östedt, N. R.

Parkassistent (22).

Friberg, S. O.

Biträdande parkassistent (20).

Hall, N. J.

Tekniker (19).

Florin, K. F. G., planteringsprogram; en vakant.

Ritare (19).

Paulsson, A. G.

Dessutom en *biträdande tekniker*, två *ritare*, två *mättningsförmän*, tre *mättningsbiträden*, en *kontorist*, ett *ritbiträde*.

Arkitektkontor.

Arkitekt (28).

Hedberg, A. G.

Konstruktör (21).

Homann, G. A. H.

Arbetsdistrikten.

Parkinspektör (24).

Johnselius, A.

En *förste kontorist*.

Distrikt I

(omfattande Östermalm, Norrmalm, Vasastaden och Staden Mellan Broarna).

Kontor: Engelbrektsgatan 39, Ö.; t. 20 67 87.

Distriktsträdgårdsmästare (19).

Häggvik, J. E.

Distrikt II

(omfattande Kungsholmen, Essingeöarna, Långholmen, Reimersholme och Södermalm).

Kontor: Stora Mejstens Gränd 8, Sö.; t. 41 91 38.

Distriktsträdgårdsmästare (19).

Lindqvist, G. R.

Distrikt III

(omfattande Brännkyrka församling väster om stambanan samt Årstaområdet).

Kontor: Dansbanevägen 2, Västberga; t. 45 59 77.

Distriktsträdgårdsmästare (19).

Vakant.

Distrikt IV

(omfattande Brännkyrka församling öster om stambanan (med undantag av Årstaoområdet) samt Enskede församling).

Kontor: Stockholmsvägen 50, Enskede 1; t. 49 30 29.

Distriktsträdgårdsmästare (19).

Helin, G. V.

Distrikt V

(omfattande Bromma församling med undantag av Essingeöarna samt Spånga församling).

Kontor: Åkeshovs gård, Bromma; t. 37 28 88.

Distriktsträdgårdsmästare (19).

Ekberg, P. W.

Dessutom sex verkmästare, fem kontorister.

Övrig personal under år 1948: nio ordningsvakter. Antalet arbetare sommartid 627 och vintertid 233, varav 46 resp. 12 hos entreprenörer.

Trädgårdar och trädskolor.

Förste trädgårdsmästare (21).

Vakant, *tf. Engfors, K.*

Växthuset: Haga trädgård, Stockholm 6; t. 27 41 90, 27 41 91.

Trädgårdsmästare (1 kl.) (19).

Vakant, *tf. Hult, F. G. C.*

Dessutom en verkmästare.

Perenna växter: Linnévartorpet, Stockholm 6; t. 27 40 51.

Trädgårdsmästare (1 kl.) (19).

Lindström, B. L.

Trädskolan, Enskedevägen, Enskede 1; t. 49 15 72.

Förråd.

Förråd och verkstad: Haga trädgård, Stockholm 6; t. 27 47 52.

Verkmästare (2 kl.) (19).

Johansson, K. A.

Dessutom en verkmästare, en kontorist.

Lekverksamhet.

För att samla barn upp till 14 år till parkernas lekplatser, ge dem sund rekreation, lämpliga och roande sysselsättningar under fria men dock övervakade former anordnas sedan 1937 den s. k. »parkleken».

Verksamheten har varit förlagd till följande platser, nämligen Staden mellan broarna: Junotäppan; Östermalm: Jarlapan, Humlegård-

den, Karlapan, Spiltan, *Gustav Adolfsparken*, Valhall, Tessinparken; Hjorthagen: Hjortgläntan; Vasastaden: *Vasaparken*, *Observatorielunden*, Vanadislunden; Kungsholmen: Kungsklippan, *Kronobergsparken*, Rålambshovsparken, *Fredhällsparken*, Kristinebergsparken; Lilla Essingen: *Luxparken*; Stora Essingen: Vängåvan; Södermalm: *Björns Trädgård*, Stigbergsparken, *Lilla och Stora Blecktornsparke*n, Vitabergsparken, Skåneglätan, Mariaberget, *Bergsgruvan*, *Högalidsparken*; Gröndal: Lövhölmsparken; Aspudden: Lövsmygen; Midssommarkransen: *Enbacken*; Västberga: Korp mossen; Långbro: Stöveln; Gubbängen: Getfoten; Enskede: Vårflodsparken, Trädskolan; Tallkogen: Olympiaplan; Årsta: *Vättersdålden*, Årstaliden; Johanneshov: Blåsut, Grynkvarn; Hammarbyhöjden: Hammarbyskogen, Tallbacken; Traneberg: Tranebergsängen, Vidängen; Ulvsunda: Kvarnlyckan, Lillsjöby; Riksby: *Båtsmanstorpet*; Åkeslund: Tunnländet; Abrahamberg: *Dragontorpet*; Mariehäll: Kratsboda. På 18 platser pågår parkleken även över vintern. Vinterlekplatserna angivas här ovan genom kursiv stil. Under sommaren finnas på 25 platser särskilda småbarnshagar. För omhändertagande av barn i skolåldern pågår verksamheten på 22 platser mellan kl. 18—20 under benämningen »kvällsleken».

Antalet deltagande barn uppgår i medeltal till under sommarsäsongen 6,339 och under vintersäsongen 2,900 per dag. Utflykter företagas under sommar månaderna med barnen från de trängre huvudstadsparkerna till Hagaparken eller annat större friområde, där lekar, tävlingar, teater och uppvisningar anordnas.

Lekverksamhetens övervakande har uppdragits åt en lekuspektis, ställd direkt under stadsträdgårdsmästaren.

Lekinspektis (17).

Wretling-Larsson, Stina, fru.

En lekledare.

Övrig personal under år 1948: sommartid 51 lekledare, 48 lekassistenten, 13 lekpraktikanter och vintertid 15 lekledare, 12 lekassistenten.

Friluftsmusik m. m.

Genom parkavdelningen anordnas konserter, visafnär och teaterföreställningar under månaderna juni—augusti i ett trettiotal parker i den inre staden och förorterna. Regelbundet återkommande konserter etc. äga rum bland annat i Observatorielunden, Humlegården, Vanadislunden, Vasaparken, Stadshusträdgården, Kronobergsparken, Tantolunden, Björns Trädgård och Vitabergsparken. I Kungsträdgården hållas mid-dagskonserter varje onsdag kl. 12,30—13,30 fr. o. m. maj t. o. m. september månad. Kon-

GN

serterna i övriga parker äro i regel förlagda till kvällarna, vanligtvis kl. 19—21.

Parkunderhållningen omfattar årligen drygt 100-talet instrumentalkonserter, mellan 25 och 30 körkonserter samt slutligen 15 visaftnar och ett 20-tal teateraftnar, tillsammans sålunda omkring 170 underhållningstillfällen. För musiken svarar dels den speciellt för friluftskonserterna bildade »Stockholms Promenadorkester» (40 man), dels militära och enskilda blåsorkestrar. Vid sångkonserterna medverka många av Stockholms mest kända körer. Visaftnarna bjuda både på musik, sång och recitation, och motiven hämtas ur skilda miljöer och epoker. Såväl svensk som utländsk dramatik av god klass presenteras vid teateraftnarna.

I Blå hallen i stadshuset anordnas vintertid orgelkonserter.

Tjänsteman, som på grund av tjänstledighet ej tjänstgör vid gatukontoret.

Ingenjör (24).

Kinnman, K.-E.

Renhållningsavdelningen.

Lilla Nygatan 5 (postadress: postfach, Stockholm 8); t. 23 58 85 (växel); expeditionstid: 10—14,30.

Renhållningsavdelningen ombesörjer gatu- och avträdesrenhållning inom staden, åtager sig gårdsrenhållning, mottager sopor och annat avfall samt tillser, att avfallet oskadliggöres och så vitt möjligt ekonomiskt utnyttjas. Avdelningen svarar därjämte för underhåll och skötsel av bekvämlighetsinrättningarna.

Till avdelningen höra renhållnings- och soplastningsstationerna, sopförbrännings- och elektrisk kraftanläggning vid Lövsta verkstäder samt Spånga—Lövsta järnväg.

Författningar. Ordningsstadgan för rikets städer, fastställd av k. m:t 24 mars 1868, med ändr. (Kfh 1946: sid. 263; Svf 1947: nr 743). ÖA:s kung. 11 jan. 1869 med särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm utöver vad ordningsstadgan för rikets städer innehåller, med ändr. (Kfh 1946: sid. 272). Hälsovårdsstadgan 19 juni 1919, med ändr. (Kfh 1946: sid. 363). ÖA:s kung. 31 mars 1892 ang. särskilda föreskrifter om renhållningen inom egendomarna i huvudstaden (»renhållningsstadgan»), med ändr. (Kfh 1946: sid. 390). K. brev 22 jan. 1898 ang. kommunens övertagande av fastighetsägarnas bestyr med gaturenhållningen, med ändr. 24 juli 1919 och 29 april 1932. Chefens för finansdep. brev till ÖA 4 okt. 1901 ang. kommunens övertagande av kronans gaturenhållningsskyldighet för sina

fastigheter. ÖA:s kung. 5 april 1905 ang. transport av avträdesorenlighet. Taxa för hämtning av latrin, fastställd av ÖA 20 febr. 1940, med ändr. 12 mars 1948. Taxa för gårdsrenhållning, fastställd av drätselnämndens andra avdelning 1 maj 1918 (Kf 1918: nr 26). ÖA:s kung. 17 maj 1919 ang. förbud mot lumpinsamling ur huspor. ÖA:s kung. 22 sept. 1939 ang. huvudstadens indelning i budningsdistrikt.

Stat år 1949. (Renhållning.) Utgifter: driftbudgeten 17,375,500 kr., dessutom förlagsmedel 1,188,000 kr., kapitalbudgeten 299,000 kr., låneandel, i linjen 265,000 kr., inom linjen 60,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 7,154,300 kr.

Renhållningschef (B 13).

Björkman, A. Å. V.; mottagningstid: 13—13,30.

Renhållningsinspektör (28).

Franzén, J. A.; mottagningstid: 10—11.

Förste kammarskrivare (22).

Neuendorff, H. G.

Biträdande inspektör (22).

Thorén, K. G. S.

Underingenjör (22).

Högvist, S. H., tj. för särskilt utredningsuppdrag.

Kammarskrivare (20).

Jansson, K. G.

Inspektörsassistent (19).

Vakant.

Kontorsassistent (18).

Eriksson, E. G., tf.

Förste kontorsskrivare (16).

Söderberg, F. R.; Eklund, K. P. K.

Dessutom två kontorister, ett första kontorsbiträde.

Renhållningsstationerna.

Östra stationen

(omfattande Östermalm, Djurgården, Ladugårdsgärdet, Hjorthagen och Ekhagen).

Ruddammsvägen 11, Ö.; t. 32 26 76, 33 62 23; kontorstid: 8,50—16,15.

Distriktsföreståndare (22).

Andersson, R. E.

Förste kontorsskrivare (16).

Granemark, f. Tenger, Laila E.

Västra stationen

(omfattande Norrmalm, Vasastaden, Kungsholmen och Essingeöarna).

Norrbackagatan 31, Va.; t. 33 99 62, 33 99 63, 33 99 64; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (22).

Jägerdal, S. A.

Förste kontorsskrivare (16).

Cederholm, A. E.

Södra stationen

(omfattande Södermalm, Staden Mellan Broarna).

Helgagatan 14, Sö.; t. 43 38 19, 43 45 43; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (22).

Johnsson, A. R.

Förste kontorsskrivare (16).

Arenander, D. E. A., *tf.*

Årstationen

(omfattande Brännkyrka och Enskede församlingar).

Huddingevägen—Sockenvägen; t. 48 71 82, 49 70 50, 49 49 38; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (22).

Bladh, M. V.

Förste kontorsskrivare (16).

Hedström, J., *tf.*

Brommastationen

(omfattande Bromma och Spånga).

Drottningholmsvägen 314, Bromma; t. 26 15 74, 25 63 73; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (22).

Lundborg, F. A. F.

Förste kontorsskrivare (16).

Pernebrant, G. A. V.

Dessutom tjugo *tillsyningsmän*, tre *förmän*, tre *kontorister*. Antalet sysselsatta arbetare uppgick i medeltal under år 1948 till 713 st.

Verkstaden.

Kellgrensgatan 14, K.; t. 23 58 85 (växel).

Verkstadsingenjör (26).

Arvidsson, T. A. S.

Underingenjörer (22).

Lindblom, S. F. V.; Planfeldt, A., *tf.*

Verkmästare (1 kl.) (20).

Almqvist, F. A.

Kontorsassistent (18).

Englund, N. A.

Dessutom sex *verkmästare*, en *maskintillsyningsman*, en *förrådsmästare*, fyra *ritare*, en *förste kontorist*, ett *första ritbiträde*, sex *kontorister*, en *värmelednings-skötare*. Antalet sysselsatta arbetare uppgick i medeltal under år 1948 till 147 st.

Budningskontor.

Lilla Nygatan 5, C.; expeditionstid: 9—15.

Sopförbränningsanläggningen vid Lövsta.

Hässelby villastad; t. 38 09 04 och 38 04 03; kontorstid: 9—16.

Sopor, latrin och övrigt avfall, som emottagas vid soplastningsstationerna, utforslas till den för ändamålet inköpta egendomen Lövsta vid Mälaren, varefter maskinella anordningar för avfallets vidare behandling finnas.

Maskinmästare (22).

Westberg, J. L.

Dessutom en *maskinistförmän*, en *verkmästare*, en *förmän*, en *kontorsskrivare*. Antalet sysselsatta arbetare uppgick i medeltal under år 1948 till 80 st.

Bekvämlighetsinrättningar.

25 st. kabinett, av vilka ett hålles öppet endast sommardag. Ny- och ombyggnader av kabinetten och urinkurarna, 100 st., ombesörjas av byggnadsavdelningen, underhåll och drift av renhållningsavdelningen.

Två *kabinettsvakter*, fyrtyotvå *biträden*.

Brandkåren.

Johannes brandstation: Malmskillnadsgatan 64, C.; t. »brandkåren» (växel eller därest namnanropet är blockerat 10 15 20 för anmälan om eldsvåda samt tillkallande av sjukvagn vid olycksfall och sjukdomsfall, som fordrar omedelbar transport till sjukhus); Katarina brandstation: Tjörhovsgatan 11, Sö.; Kungsholmens brandstation: Kronobergs-gatan 2, K.; Östermalms brandstation: Artillerigatan 69, Ö.; Bromma brandstation: Ulvsundavägen 30, Bromma; Brännkyrka brandstation: Bäckvägen 1, Midsommarkransen, Stockholm 32.

Samtliga brandstationer stå i förbindelse med brandkårens telefonväxel.

Förvaltningen av brandväsendets angelägenheter handhaves i Stockholm av gatunämnden såsom brandstyrelse.

Det åligger varje stad att i enlighet med bestämmelserna i brandlagen och brandstadgan den 15 juli 1944 hålla ett brandförsvar, som tillfredsställer skäliga anspråk på trygghet mot skada av brand.

Brandchefen utövar närmast under förvaltningsmyndigheten ledningen av stadens brandförsvar och ansvarar för att detsamma är i överensstämmelse med brandordningen till alla delar ändamålsenligt ordnat. Han är därjämte skyldig att iakttaga, vad brandlagen och brandstadgan rörande hans befattning innehåller. Brandchefen är brandkårens befälhavare.

Under brandchefen är brandkåren organiserad på fyra avdelningar: eldsläcknings-, brandtekniska, elektrotekniska och administrationsavdelningen.

Brandchefen tillsättes av gatunämnden. Där ej stadsfullmäktige annorledes besluta, sker tillsättningen å viss tid, högst sex år, allt efter nämndens beprövande. Övrigt befäl vid brandkåren tillsättes av nämnden medelst förordnande tills vidare. Befattningarna som brandman och brandförman tillsättes av brandchefen medelst förordnande tills vidare. Icke-ordinarie brandman antages av brandchefen medelst kontrakt.

För tillkännagivande av eldsvåda finnes en brandtelegraf med å lämpliga ställen inrättade brandskåp, traktivis förbundna med brandstationerna. Därjämte finnes direkt telefonförbindelse med polisstationerna genom polisverkets växel. Överståthållarämbetet kungör två gånger om året, varest brandskåpen finnas uppsatta.

Brandkåren har numera sin personal fördelad på sex stationer, nämligen Johannes, Katarina, Kungsholmens, Östermalms, Bromma och Brännkyrka. Dessutom finnas två redskapsskjul uppförda i Södertörns villastad.

De båda borgarbrandkåren för den fr. o. m. den 1 januari 1949 inkorporerade delen av Spånga-Hässelby äro placerade vid Solhems brandstation: Trädgårdsvägen 5 resp. brandstationen i Hässelby villastad: Sturevägen 7. Den tidigare befintliga brandkårsorganisationen inom ifrågavarande område har tills vidare bibehållits.

Till brandkårens förfogande stå, förutom den till civilförsvaret anskaffade motorspruteparken m. m. f. n. 21 automobilmotorsprutor, 25 bogsprutbara motorsprutor och 34 andra för brandskyddsverksamheten avsedda automobiler. (Betr. sjukvagnar m. m. se nedan.) Härtill komma sjösprutorna S:t Erik och Phoenix.

Efter framställning av brandchef i kommun, där brand tagit eller hotar taga större omfattning, är staden enligt brandlagen pliktig lämna släckningshjälp i den utsträckning brandchefen

prövar möjlig utan att skälighänsyn till stadens egen säkerhet åsidosättes.

Brandsyn förrättas av brandchefen eller efter hans förordnande av annat brandbefäl. Eldstadsbesiktning utföres av skorstensfejare i samband med soining. Genom kungörelse eller annorledes skall i förväg meddelande lämnas om tid, då brandsyn skall hållas.

Rörande soining, se sid. 13.

Sjuk- och djurtransportväsendet utgör en del av brandkårens verksamhet. För verkställande av sjuktransporter finnas f. n. 18 sjukvagnar och för djurtransporter (sjuka och döda djur) tvenne kombinerade djurtransport- och olycksfallsautomobiler. (Se vidare under sjukhusdirektionen, sid. 393.)

Författningar. Brandlag 15 juli 1944 (Kfh 1946: sid. 1325). K. brandstadga 15 juli 1944 (Kfh 1946: sid. 1332). K. m:ts kung. 30 juni 1947 om ersättning för verksamhet vid brandsläckning m. m. K. m:ts kung. 30 juni 1947 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under verksamhet vid brandsläckning m. m. Brandordning för Stockholm 19 juli 1924, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1345). Bestämmelser ang. uniformspersedlar för brandkåren, fastställda av gatunämnden 15 dec. 1943. ÖA:s kung. 29 mars 1938 ang. stadens indelning i soiningstrakter, med ändr. ÖA:s soiningstaxa för Stockholm 12 nov. 1929, med ändr.

Stat år 1949. (Brandväsendet.) Utgifter: driftbudgeten 6,182,195 kr. (därav engångs 346,730 kr.), dessutom förlagsmedel tillhoppa 164,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 993,050 kr.

Brandchef (B 16).

Arve, E. A. M. (förordn. t. o. m. ^{30/9} 1950); träffas å expeditionen, Malmsskillnadsgatan 64, C. (Johannes brandstation); vardagar 13—15 (dag före sön- och helgdag 13—14); t. »brandkåren».

Vice brandchef (35).

Skogsberg, J.-E.

Eldsläckningsavdelningen.

Brandchef samt vice brandchef.

Se ovan.

Förste brandkaptenen (28).

Ekelund, K. R.; Palmquist, W. H.; Hildebrand, B. E.

Andre brandkaptenen (24).

Lydén, S. T.; en vakant.

Brandmästare (19).

Braner, N. G.; Bridal, E. O.; Emilsson, O. E.; Gedeberg, N. V.; Gustavsson, B. F.; Hagbrand, A. V. E.; Jacobsson, S. H.; Malm, E. W.; Paulsson, K. H.; Rundqvist, A. G.; Runmar, C. E. E.; Sollenberg, H. A.; Thurlin, K. S.

Kårchef för Solhems borgarbrandkår.

Månsson, F. H. V.

Kårchef för Hässelby villastads borgarbrandkår.

Eriksson, C. R.

Skogsbrandfogde

(för inkorporerad del av Spånga-Hässelby).

Andersson, A.

*Brandtekniska avdelningen.**Förste brandingenjör (35).*

Strömdahl, I. F.

Biträdande brandingenjör (28).

Hultqvist, S. E. H.

Överbrandmästare och verkmästare (22).

Bergedahl, J. C.

Verkmästare (2 kl.) (19).

Ståhl, G. R.

*Elektrotekniska avdelningen.**Brandingenjör (32).*

Kvarneby, H. B.

Biträdande ingenjör (24).

Vakant.

*Ritare (19).*Hellgren, J. Y.; en vakant, *tf.* Hesselgren, E. L.*Verkmästare (2 kl.) (19).*

Fernelöf, J. V. E.; Askeryd, A. G.

*Administrationsavdelningen.**Förste kammarskrivare (22).*

Ekblad, K. E. V.

Kontorsassistent (18).

Vakant.

Brandförman (16).

Westberg, Å. K. E. (handhar bl. a. beklädnadsförrådet samt kommenderingen av s. k. säkerhetsvakter vid offentliga föreställningar å teatrar m. m.).

Dessutom inom samtliga avdelningar sextiotre *brandförmän*, trehundra sjutton *brandmän*, fyrtiotvå *borgarbrandmän*, fem *hantverkare*, två *kontorister*, två *första kontorsbiträden*, fyra *kontorsbiträden*, trettio *linjemontörer*, varav tolv avlönade enligt kollektivavtal samt två *städerskor*.*Personalläkare (5,700 kr.).*

Wikander, L. O. S., prakt. läkare, Grev Turegatan 22, Ö.; t. 62 17 06; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30.

Stockholms stads kyrkogårdsnämnd.

Kyrkogårdsnämnden.

Vasagatan 24, 1 tr. (postadress: Stockholm 1; postgirokonton nr 546); t. 23 28 10. Sessionstid: i regel första helgfria tisdagen i varje månad kl. 15,30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Genom instruktion, antagen av stadsfullmäktige den 23 september 1940 och fastställd av överståthållarämbetet den 20 november 1940, erhöi *Stockholms stads kyrkogårdsnämnd* sin nu gällande organisation. Instruktionen trädde i kraft den 1 december 1940.

Kyrkogårdsnämnden har till uppgift att handhava förvaltningen av staden tillhöriga eller åt staden upplåtna begravningsplatser med allt vad därtill hörer, ävensom övriga begravningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Det åligger nämnden att uppgöra och till stadsfullmäktige för fastställelse överlämna förslag till bestämmelser angående avgifter och övriga villkor för nyttjanderätt till gravplats. Under kyrkogårdsnämnden lyder kyrkogårdsförvaltningen, vars chef är direktören.

Enligt instruktionen för kyrkogårdsnämnden består nämnden av, förutom ordförande, som tillsättes av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra för två år valda ledamöter, av vilka en utses av [Stockholms domkapitel]¹⁾ samt fem av stadsfullmäktige. För ledamot, utsedd av domkapitlet, tillsättes i enahanda ordning suppleant. För övriga ledamöter väljas fem suppleanter av stadsfullmäktige. Nämnden utses årligen inom sig en vice ordförande. Direktören äger närvara vid nämndens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Under kyrkogårdsnämndens förvaltning stå två begravningsplatser, nämligen norra begravningsplatsen och södra begravningsplatsen, den senare bestående av tvenne områden, Sandsborgskyrkogården och Skogskyrkogården. Å norra begravningsplatsen finnas två gravkapell (förutom ett å katolska och ett å mosaiska församlingarnas begravningsplatser). Å Skogskyrkogården finnas Heliga Korsets kapell, som jämte Trons kapell och Hoppets kapell utgör Skogskyrkogårdens huvudkapellanläggning med tillhörande krematorium, samt Skogskapellet och

Uppståndelsekapellet och å Sandsborgskyrkogården Sandsborgskapellet. Antalet gravkapell å södra begravningsplatsen är sålunda sammanlagt sex. Å norra begravningsplatsen finnes ett Svenska eldbegångseföreningen tillhörigt krematorium med jordfästningskapell och kolumbarium.

De av katolska och mosaiska församlingarna anlagda särskilda begravningsplatserna inom norra begravningsplatsens område stå icke under kyrkogårdsnämndens förvaltning.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads kyrkogårdsnämnd, fastställd av ÖÅ 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 61). Instruktion för kyrkogårdsnämndens [kamrerare] direktör, antagen av nämnden 3 nov. 1936. Instruktion för de hos Stockholms stads kyrkogårdsnämnd anställda organisterna och deras ställföreträdare, fastställd av kyrkogårdsnämnden 15 sept. 1931. K. brev 27 aug. 1886 ang. gamla kyrkogårdens utanför Norrtull överlämnande till kyrkogårdsnämndens vård och förvaltning. Bestämmelser rörande Stockholms stads begravningsplatser, utg. av kyrkogårdsnämnden i juli 1943. Taxa å avgifter för nyttjanderätt till gravplatser å stadens begravningsplatser, godkänd av SF 19 mars 1945. Taxa å avgifter för begagnande av de under kyrkogårdsnämndens förvaltning ställda begravningsplatser, gällande fr. o. m. 1 juli 1945. Taxa å avgifter för underhåll m. m. av gravar å Stockholms norra och södra begravningsplatser, beslutad av kyrkogårdsnämnden 7 nov. 1939.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 3,335,566 kr. (därav engångs 27,550 kr.), kapitalbudgeten 210,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,725,200 kr.

Kyrkogårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

***Johansson-Visborg, Anna S.**, fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Britth, L. G., förste byråsekreterare.

Carlsson, H. T., slöjdlärare.

***Cronqvist, G. L.**, sekreterare.

Danielsson, J. E. V., kyrkoherde (utsedd av domkapitlet).

***Larsson, Gunnar J.**, kommunalarbetare, stadsfullm.

¹⁾ Numera av domkapitlet i Stockholms stift.

Suppleanter.¹⁾

Lund, B. A., kyrkoherde, stadsfullm. (utsedd av domkapitlet).

Holmberg, O. V., direktör.

*Killander, V. Å., sekreterare.

Lamm, H. E., tjänsteman.

*Nyberg, J. S., skräddarmästare.

*Persson, O. J., parkarbetare.

Sekreterare (840 kr.).

Martin, J. H., stadsplanesekreterare (se sid. 160).

Tjänstedelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Britth, L. G.; Johanson-Visborg, Anna S.

Revisorer.

Gemensamma för gatunämnden m. fl. (se sid. 163).

Kyrkogårdsförvaltningen.

Nämndens expedition.

Vasagatan 24, 1 tr. (postadress: Stockholm 1; postgirokonton nr 546); t. 23 28 10 (växel); expeditionstid: helgfria dagar 10—14,30, lördagar och dag före helgdag 10—14, under april måndag—fredag även 16,30—18.

Direktör (B 13)

(nuv. inneh. g A).

Karlsson, E. A.; mottagningsstid: 10—11.

Kamrerare (3. kl.) (26).

Attermark, J. H. T.; träffas säkrast 10—11.

Underingenjör (22).

Lund, C. H.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ledamoten hr Carlsson, vice ordföranden samt ledamoten hr Larsson vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Nyberg, Persson och Lamm i nu nämnd ordning ävensom ledamöterna hrr Britth och Cronqvist i första hand ersättas av suppleanterna hrr Holmberg och Killander i nu nämnd ordning. Därest denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda efter tjänstetid i nämnden, resp. levnadsålder eller i följande ordning: 1) hr Holmberg, 2) hr Nyberg, 3) hr Persson, 4) hr Lamm samt 5) hr Killander.

Kammarsskrivare (20).

Johansson, f. Whitlock, Irma E.

Kontorsassistent (18).

Fors, M. W.

Förste kontorsskrivare och kassör (16).

Askner, f. Westermarck, D. E. (Lisa).

Arkitekt för granskning av gravvårdsritningar m. m. (7,884 kr.).

Wahlman, J. I.; träffas helgfria tisdagar 17,30—19 och fredagar 10—11,30 samt under tiden april—juni även helgfria måndagar och torsdagar 10—11,30.

En ritare, en förste kontorsskrivare, en kontorist, två första kontorsbiträden, fyra kontorsbiträden, ett expeditiionsvaksbiträde.

Norra begravningsplatsen.

Solna (postadress: Stockholm 6); t. 27 26 40 (växel); expeditionstid: helgfria dagar 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15,30.

Kyrkogårdsinspektör (22).

Cato, H. A. A.; träffas helgfria dagar 10—11.

Kontorsassistent (18).

Eriksson, C. I.

Sju verkmästare, ett första kontorsbiträde, ett kontorsbiträde.

Dessutom arbetare (vintern lägst 52, sommaren högst 115) och arbeterskor (vintern lägst 2, sommaren högst 165).

Södra begravningsplatsen.

Enskede; t. 49 25 80 (växel); expeditiionsstid: helgfria dagar 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15,30.

Kyrkogårdsinspektör (22).

Gustafsson, K. G.; träffas helgfria dagar 10—11.

Kontorsassistent (18).

Östedt, F. H.

Sju verkmästare, en krematorieförståndare, sex krematoriebiträden, ett första kontorsbiträde, två kontorsbiträden.

Dessutom arbetare (vintern lägst 56, sommaren högst 108) och arbeterskor (vintern lägst 7, sommaren högst 254).

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse och i samband därmed stående institutioner m. m.

Idrotts- och friluftsstyrelsen.

Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; tel.: se nedan expeditionen.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 4 mars 1929 att inrätta Stockholms stads idrottsstyrelse, vilken därefter trädde i verksamhet den 1 maj s. å.

Den 20 februari 1939 beslöt stadsfullmäktige att i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som framlagts i ett den 5 oktober 1938 av en av stadskollegiet tillsatt kommitté — friluftskommittén — avgivet betänkande, uppdraga åt idrottsstyrelsen att under benämningen *Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse* handhava stadens friluftsverksamhet.

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse handhar förvaltningen av stadens för idrott, lekar, bad och friluftsverksamhet avsedda anläggningar, i den mån de icke enligt gällande författning eller särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan myndighets förvaltning, samt handlägger övriga härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter för styrelsens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För handläggning av vissa ärenden har styrelsen inom sig utsett särskilda ekonomi-, idrotts- och friluftst delegerade samt delegerade för instruktions- och ungdomsverksamhet (se nedan). Chef för styrelsens expedition och anläggningar är direktören.

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen påkalla biträde av vederbörande stadsmyndigheter. Sådant biträde lämnas av kammarkontoret med styrelsens bokföring.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 55).

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 4,970,008 kr. (därav engågs 621,375 kr.), kapitalbudgeten 189,300 kr., lånemedel, inom linjen

1,425,000 kr., dessutom förlagsmedel 474,250 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,154,450 kr.

Idrotts- och friluftsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

***Malm, A. B.**, direktör.

Övriga ledamöter.

***Edstam, A. M.** (Anna-Maja), överlärare, stadsfullm.

***Ek, V. E.**, sekreterare, stadsfullm.

***Tiderman, G. E. F.**, murare, stadsfullm.

Wahlrén, J. I., sekreterare, stadsfullm.

Wide, E. E., överlärare, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

***Elbe, A. M.**, typograf.

Karlsson, Hans G. B., tjänsteman, stadsfullm.

***Lundström, Å.**, tjänsteman.

Leijon, P. E., journalist.

***Nordenfelt, B.**, redaktör.

Palmgren, M. J., sadelmakarmästare, stadsfullm.

Sekreterare (2,640 kr.).

Garpe, D. A. J., drätselkamrerare (se sid. 117).

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skola vid förfall för ledamöterna suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden och ledamöterna hrr Ek och Wide suppleanterna hrr Karlsson, Elbe, Lundström, Leijon, Nordenfelt och Palmgren, för vice ordföranden och ledamöterna fröken Edstam suppleanterna hrr Nordenfelt, Palmgren, Karlsson, Elbe, Lundström och Leijon, för ledamöterna hr Tiderman suppleanterna hrr Leijon, Karlsson, Elbe, Lundström, Nordenfelt och Palmgren samt för ledamöterna hr Wahlrén suppleanterna hrr Palmgren, Nordenfelt, Karlsson, Elbe, Lundström och Leijon.

Idrotts- och friluftsstyrelsens delegerade m. m.

Ekonomidelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Malm, A. B., vice ordf.; Karlsson, Hans G. B.; Tiderman, G. E. F.; Wahrolén, J. I.

Friluftstdelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Wahrolén, J. I., vice ordf.; Ek, V. E.; Karlsson, Hans G. B.; Leijon, P. E.; Nordenfelt, B.

Idrottsdelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Wide, E. E., vice ordf.; Edstam, A. M. (Anna-Maja); Elbe, A. M.; Lundström, Å.; Palmgren, M. J.

Delegerade för instruktions- och ungdomsverksamhet.

Wide, E. E., ordf.; Nordenfelt, B., vice ordf.; Tiderman, G. E. F.; direktören.

Styrelsen för Östermalms idrottsplats. (Jfr nedan och sid. 471.)

Ordförande (utsedd av stadskollegiet): Berglund, H. J., borgarråd.

Övriga ledamöter: Lundström, Å., tjänsteman, idrottsdirektören, (utsedda av idrotts- och friluftsstyrelsen); Rude, K. F. R., major, Wibom, T. H., major, vice ordf. (utsedda av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoleledningen m. fl.
(se sid. 295).

Idrotts- och friluftsstyrelsens expedition.

Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60;
expeditionstid: 10—14.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 433,950 kr., dessutom förlagsmedel 11,750 kr.

Direktör (B 16)

(nuv. inneh. g B).

Nyrén, G. H.; mottagningstid: 10—11.

Friluftstintendent (30).

Thor, E. V.

Sekreterare (30).

Franzén, R. M.

Ingenjör (28).

Svenson, B. A.

Kamrerare (26).

Ljungman, C. G.

Biträdande ingenjör (24).

Vakant, tf. Söderberg, J.

Förste kammarskrivare (22).

Vakant, tf. Dahlin, T. J.; Sahlin, B. S., tjl.,
(se sid. 164), tf. Lindberg, A.

Underingenjör (22).

Vakant, tf. Nyström, N. J. A.

Kammarskrivare (20).

Bock, A. S.

Tekniskt biträde (20).

Blomkvist, E. V.

Amanuenser (18).

Dahlin, T. J., tjl. (se ovan); Norström, Ebba M.; Ribäus, f. Spjut, Eva G.; Löwgren, E. A.

Kontorsskrivare (13).

Ryderberg, f. Carlsson, Valborg A.

Kontorsskrivare och registrator (13).

Vakant, tf. Ericsson, f. Lundqvist, Dagmar T.

En *mättningsförman*, sex *första kontorsbiträden*, åtta *kontorsbiträden*, två *expeditionsvakter*, en *telefonist*.

Idrotts- och gymnastikverksamhet.

I Stockholm finnas f. n. sexton större *idrottsplatser*, nämligen Stadion samt Östermalms, Johanneshovs, Hammarby, Kristinebergs, Stadshagens, Hjorthagens, Zinkensdamms, Enskede, Älvsjö, Aspuddens, Stora Mossens, Ångby, Stora Essingens, Mälarhöjdens och Årsta idrottsplatser. Härtill komma, efter inkorporeringen av förutvarande Spånga socken, Hässelby och Bromstens idrottsplatser samt Spånga idrottsplats (Gläntan). Av dessa äro Stadion och Östermalms idrottsplats anlagda å staten tillhöriga områden samt de övriga belägna å Stockholms stad tillhörig mark. Stadion förvaltas av stadionstyrelsen.

Östermalms idrottsplats, som är anlagd av Sveriges centralförening för idrottens främjande, förvaltas — i enlighet med av stadsfullmäktige för beviljande av anslag till idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor —

IFS

av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet utser en ledamot, tillika ordförande, samt idrotts- och friluftsstyrelsen och centralföreningen vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrelsens förvaltning skall vara underkastad revision av stadens revisionskontor och två revisorer, av vilka idrotts- och friluftsstyrelsen och centralföreningen vardera utse en.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kostnaderna för underhåll och skötsel av idrottsplatsen, under villkor att stadens skuldsättning till försäkras viss dispositionsrätt till densamma (jfr sid. 471).

Hammarby idrottsplats, som är belägen å ett staden tillhörigt område invid Hammarbyleden, är utarrenderad till Hammarby idrottsförening, som har att på egen bekostnad underhålla idrottsplatsen med byggnader och övriga anläggningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att viss skuldsättning beredes kostnadsfritt tillträde till densamma (jfr sid. 471).

Kristinebergs, Stadshagens, Hjorthagens, Zinkensdamms, Johanneshovs, Enskede, Älvsjö, Aspuddens, Stora Mossens, Stora Essingens, Mälarhöjdens, Ångby och Årsta idrottsplatser (se nedan), vilka tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen. I fråga om idrottsplatserna inom Spånga stödes driften till viss del av lokala idrottsföreningar.

Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner*, bland vilka de i Vasaparken samt invid Matteus, Johannes och Skarpnucks skolor och vidare de i Bellevueparken, Tanto-lunden, Traneberg, Blommensberg, Midsommar-kransen, Örby, Långbrodal, Södertörn, Södra Hammarby, Olovslund, Riksby, Tallkrogen, Hägersten och Gröndal äro de största. Därjämte har idrotts- och friluftsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som avgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområdena, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Genom arbetslöshetsnämndens försorg hava lekplaner anlagts i koloniträdgårdsområden i Svedmyra, Årsta och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro i bruk, utgör omkring 40 st. I samband med visst markavtal mellan kronan och staden har på Ladugårdsgärdet mark ställts till förfogande för idrottsändamål. En större sportstuga, inrymmande samlingsrum, omklädnadslokaler samt en skidhall, finnes uppförd invid Enskede idrottsplats (se nedan). Driften av denna sportstuga är överlåten till Enskede ungdomsråd. Vid Fagersjö finnes en år 1939 uppförd och år 1948 tillbyggd sportstuga.

En invid Eriksdalsskolorna uppförd hall för inomhusidrott — Eriksdalshallen — öppnades hösten 1939. Hallen inrymmer två banor om 22 × 43 meter resp. 17 × 38 meter, omkläd-

nadsutrymmen, expeditiionslokaler, pressrum, sjukrum, serveringslokal m. m. Antalet åskådarplatser utgör 2,134, varav 1,144 sittplatser. Vid vissa arrangemang kan antalet platser utökas med ytterligare 1,236 sittplatser och 600 ståplatser.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas sex dylika banor, vilka i likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se nedan). Tre tennisbanor i Södra Ångby äro av staden utarrenderade till Ångby tennisklubb, två i Hjort-hagen till Stockholms tennisförbund och Stockholms korporationsidrottsförbund. Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas tio tennisbanor i enskild ägo. Därjämte hava anlagts fem tennisbanor i Smedslätten, tre i Enskede, tre i Mälarhöjden, två vid Flatenbadet (se nedan), vilka anläggningar förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen och upplåtas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten. Ytterligare en tennisbana finnes i Gustav Adolfsparken samt en i Hässelby. Mark på Ladugårdsgärdet upplåtes till Stockholms tennisförbund och Stockholms korporationsidrottsförbunds tennissektion för ett totalt tennisbanor.

Uppgifter angående avgifterna å ifrågakvarande anläggningar kunna erhållas å idrotts- och friluftsstyrelsens expedition.

Genom styrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner, dels i parker, dels och vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1948—1949 hava i enlighet härmed anordnats etthundrafem banor. Dessutom lämnar staden bidrag till upprättande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omnejd, under villkor att barn i stadens skolor hava fritt tillträde till banorna (jfr sid. 471). Vintersäsongen 1948—1949 hava aderton sådana banor anlagts. Vidare underhållas nittiofem *kätkbackar* i stadens parker och förstäder.

För *gymnastikändamål* lämnar staden bidrag till enskilda sammanslutningar (jfr sid. 471). Därjämte finnes i Vasa realskolas byggnad en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiskal med erforderliga omklädnadsutrymmen samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke tages i anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennisspel. I Forsgränkska medborgarhuset å Södermalm har inrymts en gymnastiskal. Gymnastiskalen, som står i direkt förbindelse med Forsgränkska badet, är inredd jämväl för handboll och tennisspel. Salens golvyta mäter 16,5 × 36 meter. En mindre åskådarläktare rymmer 120 personer. Bägge gymnastikanläggningarna förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen.

I och med beslut av stadsfullmäktige den 16 december 1946 om flyghamnsstyrelsens upphörande med utgången av år 1946 har uppdragits åt idrotts- och friluftsstyrelsen att från och med den 1 januari 1947 övertaga förvaltningen av Skarpnäcks flygplats. Denna flygplats har byggts under år 1940 i dåvarande arbetslöshetskommitténs regi under ledning av en särskild arbetsdelegation med representanter för flyghamnsstyrelsen och den kommunala arbetslöshetsförvaltningen. Flygplatsen, som har kostat i runt tal 1,200,000 kr., är i viss utsträckning upplåten för glid- och segelflygverksamhet. Den utnyttjas dessutom bl. a. för automobiltävlingar och viss idrottsverksamhet.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 2,508,231 kr. (därav engångs 352,650 kr.), kapitalbudgeten 189,300 kr.; inkomster: driftbudgeten 321,000 kr.

Ingenjör (26).

Fröiing, K. W. F.

Förste sportledare (22).

Vakant.

Verkmästare (20).

Holm, G. H. L.

Verkmästare (19).

Eklind, H. A.

Kristinebergs idrottsplats.¹⁾

Kristineberg, K.; t. 50 95 15.

Föreståndare (16).

Hertzell, S. E. T.

Stora Essingens idrottsplats.

Essingestråket, Stora Essingen; t. 53 97 90.

Stadshagens idrottsplats.

Stadshagen, K.; t. 50 05 25.

Föreståndare (16).

Eriksson, A. L.

Vasaparkens idrottsplan.

Tel. 30 30 66.

Hjorthagens idrottsplats.

Jägmästargatan, Hjorthagen; t. 61 05 01.

Föreståndare (16).

Ekberg, A. O.

Matteus idrottsplan.

Vanadislvägen 14, Va.; t. 31 55 55.

¹⁾ Idrottsanläggningar i Spånga (se sid. 178) äro ej medtagna i denna förteckning.

Zinkensdamms idrottsplats.

Ringvägen 16, Sv.; t. 42 24 90.

Föreståndare (16).

Bengtson, K. A.

Johanneshovs idrottsplats.

Nynäsvägen, Enskede 1; t. 48 20 70.

Föreståndare (16).

Nilson, G. A.

Enskede idrottsplats.

Handelsvägen, Enskede 1; t. 49 16 85.

Föreståndare (16).

Vakant, *tf.* Bastholm, E. A.

Enskede sportstuga.

Enskedevägen invid Enskede idrottsplats; t. 49 27 55.

Älvsjö idrottsplats.

Huddingevägen, Älvsjö 1; t. 47 12 33.

Föreståndare (16).

Nylander, E. T.

Aspuddens idrottsplats.

Aspudden; t. 45 05 75.

Föreståndare (16).

Stråhle, B. E. R.

Mälarhöjdens idrottsplats.

Södertäljevägen (nya), Mälarhöjden; t. 46 11 18.

Föreståndare (16).

Crammer, C. H. V.

Stora Mossens idrottsplats.

Västerled, Bromma; t. 25 35 27.

Föreståndare (16).

Björkman, E. G.

Ängby idrottsplats.

Vultejusvägen, Bromma; t. 37 36 72.

Föreståndare (16).

Carlsson, G. E. H.

Årsta idrottsplats.

Sköntorpssvägen, Enskede 1; t. 48 47 34.

Eriksdalshallen.

Ringvägen 70, Sv.; t. 43 88 90 och 43 89 15 (kassan).

Föreståndare

(gemensam med Forsgréniska badet).

Hjort, A. L. (se sid. 181).

Två vaktmästare.

Smedslättens tennisbanor.

Alviksvägen—Djurklouwägen, Bromma; t. 25 05 22.

Hjorthagens tennisbanor.

Jägmästargatan, Hjorthagen; t. 60 83 83.

Enskede tennisbanor.

Enskede idrottsplats, Handelsvägen, Enskede 1; t. 49 16 85.

Flatenbadets tennisbanor.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälarhöjdens tennisbanor.

Mälarhöjdens idrottsplats, Södertäljevägen (nya), Mälarhöjden; t. 46 11 18.

Vasa gymnastikhall.

Hälsingegatan 4, Va.; t. 30 46 74; ang. upplåtelser 52 02 60.

En vaktmästare; t. 30 46 74.

Forsgrénka gymnastikhallen.

Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02.

Föreståndare.

Hjort, A. L. (se sid. 181).

Två kontorister, två biträden.

För samtliga idrottsanläggningar: *varierande antal arbetare.*

Badverksamhet.

I Stockholm finnas åtta större friluftsbad, nämligen friluftsbadet i Vanadislunden samt baden vid Tranebergsbro, Eriksdal, Solvik (Smedslätten), Flaten, Älvsjö, Mälarhöjden och Södra Angby. Dessutom finnas friluftsbad vid Vårby i Huddinge och vid Erstavik i Nacka ävensom ett strandbad i Hässelby och ett vid Lövsta i Spånga. Ett mindre kallbadhus med två bassänger finnes vid Kyrksjön i Bromma. Vidare hava mindre strandbad anordnats å Stora Essingen, å Kungsholmslandet vid Essingesundet, å Långholmen, i Gröndal samt vid Långsjön i Brännkyrka. Därjämte har staden tillgodosett behovet av varmbadanläggningar i vissa, framförallt mera avlägset belägna stadsdelar genom anläggningar i Aspudden, Älvsjö, Mälarhöjden, Hjorthagen, Ballstalund, Örby, Enskede och Storkyrkoförsamlingen samt en flytande badanläggning vid Liljeholmsviken. En större varmbadanläggning har inrymts i Forsgrénka medborgarhuset. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrotts- och friluftsstyrelsens förvaltning.

Vanadisbadet, beläget i Vanadislunden, är ett bassängbad med renat och uppvärmt vatten. Det sistnämnda möjliggör längre badsäsong än vid övriga friluftsbad, nämligen från mitten

av maj till omkring mitten av september. Tidigare under vårsäsongen kan badet hållas öppet för solbad med dusch.

Tranebergsbadet, nära Tranebergsbrons östra landfäste, är ett strandbad utarrenderat till enskild organisation.

Eriksdalsbadet är anordnat å en staden tillhörig, förut av vattenledningsverket disponerad tomt med användande av där befintliga forna filterbassänger m. m. Badet är utarrenderat till sim- och idrottsklubben Hellas. Stadsfullmäktige beslöt år 1938 anläggandet av ett nytt friluftsbad i Eriksdalslunden i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen framlagt förslag.

Kallbadhuset vid Kyrksjön i Bromma är uthyrt till enskild person.

Flatenbadet, beläget vid sjön Flaten i Enskede församling, är Stockholms största strandbad med en badstrand av ca 1,200 meters längd. Inom anläggningen finnas även två tennisbanor, idrotts- och lekfält samt lägerlivsområde. Sedan sommaren 1935 anordnas vid badet särskilda bad för barn. Barnen färdas under tillsyn av ledare till och från badet i abonnerade bussar. Vid badet anordnas simundervisning och lekar, varjämte varje barn erhåller en portion mjölk och bröd.

Älvsjöbadet invid Huddingevägen i Älvsjö är ett bassängbad med renat vatten.

Mälarhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning omfattar förutom strandbadet även ett lägerlivsområde.

Vårbybadet är ett strandbad i Mälaren vid Vårbyfjärden, utarrenderat till enskild person.

Erstaviksbadet är ett strandbad vid Erstavikens norra strand.

Solviksbadet i Smedslätten är ett strandbad vid Mälaren.

Angbybadet är ett strandbad i Södra Angby.

Inom Spånga finnes ett mindre strandbad i Hässelby vid Mälaren, dessutom ett vid Lövsta intill Spånga ungdomsgård.

Forsgrénka badet, som togs i bruk hösten 1939 är ett gemensamhetsbad med en bassäng om 12 × 33 1/3 meter, bastu- och tagningsrum samt omklädningsutrymmen för 480 badgäster samtligt. Vid tävlingar kunna beredas åskådarplatser för omkring 1,000 personer.

Det i Aspudden belägna varmbadhuset inrymmer ett större omklädningsrum, ett tvätt- rum med duschar, en bastu, en 6 × 15 meter stor simbassäng, en karbadshytt m. m. Ett mindre varmbadhus finnes även i Älvsjö.

Badanläggningarna i Mälarhöjdens, Hjorthagens, Ballstalund, Örby, Enskede och Storkyrkoförsamlingens skolor äro vissa tider, då de ej äro erforderliga för skolornas behov, upplåtna för allmänheten. Förvaltningen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhaves av styrelsen. Dessutom finnes en mindre bastu i Hässelby.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige

anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande förutom uppvärmnings- och filtreringsanordningar, en mindre simhall, avklädningsrum, bastu m. m. Anläggningen är förlagd till Liljeholmsviken (vid Hornsgatan) och drives under namnet Liljeholmsbadet.

Staden lämnar bidrag till Svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri *simundervisning* samt *undervisning i livräddning* åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 471). Därjämte erhåller Riksföreningen för simningens främjande (Simfrämjandet) bidrag för kursverksamhet bland husmödrar samt fritidssysselsättning för ungdom.

Uppgifter angående avgifterna å ifrågasvarande anläggningar kunna erhållas å styrelsens expedition.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 1,307,466 kr. (därav engångs 86,850 kr.); inkomster: driftbudgeten 671,850 kr.

Badinspektör (26).

Hjort, A. L.; Forsgränska badet, Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02, 42 00 06.

Friluftsbad.¹⁾

Vanadisbadet.

Vanadislunden (ing. från Sveavägen), Va.; t. 30 12 11.

Under badsäsongen en *badföreståndare*, en *biträdande badföreståndare* och två *simlärare*.

Tranebergsbadet.

Fredhäll (vid Snoilskylvägen), K.; t. 50 56 98.

Utarrenderat (se sid. 180).

Eriksdalsbadet.

Eriksdalslunden (ing. från Ringvägen 96), Sö.; t. 41 11 38.

Utarrenderat (se sid. 180).

Flatenbadet.

Stockholm 20; t. Ålta 100.

Tillsyningsman (13).

Hertzell, N. G.

Under badsäsongen en *badföreståndare* och tre *simlärare*.

Älvsjöbadet.

Invid Huddingevägen, Älvsjö 1; t. 47 15 07.

Under badsäsongen en *badföreståndare* och två *simlärare*.

¹⁾ Badanläggningar i Spånga (se sid. 180) äro ej medtagna i denna förteckning.

Långsjöns friluftsbad.

Sjöstigen (invid Långsjöplan), Älvsjö 1; t. 47 21 60.

Under badsäsongen en *badföreståndare* och en *simlärare*.

Mälarhöjdens friluftsbad.

Nordväst om Jakobsbergs gård, Mälarhöjden; t. 46 12 71.

Under badsäsongen en *badföreståndare* och tre *simlärare*.

Vårbybadet.

Vårby; t. Fittja 1 01.

Utarrenderat (se sid. 180).

Gröndalsbadet.

I kv. Bommen vid Sjöbjörnsvägen, Gröndal; t. 45 24 18.

Solriksbadet.

Smedslätten, Bromma; t. 25 04 00.

Under badsäsongen en *badföreståndare* och tre *simlärare*.

Ängbybadet.

Färjestadsvägen (Södra Ängby), Bromma; t. 37 08 76.

Under badsäsongen en *badföreståndare* och två *simlärare*.

Erstaviksbadet.

Vid Erstavikens norra strand, 20 min. gångväg från Solsidans station; t. 17 10 90.

Under badsäsongen en *badföreståndare* och en *simlärare*.

Stora Essingens friluftsbad.

Invid Oxhålshamnen å öns västra sida; t. 51 63 51.

Under badsäsongen en *badföreståndare* och en *simlärare*.

Essingesundets friluftsbad för damer och barn.

Å Kungsholmslandet nordväst om bron till Lilla Essingen.

För samtliga friluftsbad: fyra *simlärare* och en *simlärarinna* såsom avlösare å ledighetsdagar samt *varierande antal arbetare*.

Varmbad.

Forsgränska badet.

Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02, 42 00 06 och 40 07 05 (kassan).

Föreståndare.

Badinspektören.

Ett första kontorsbiträde, ett kontorsbiträde, en siminstruktör, två förste badmästare, sex badmästare, sju badassistenten, två kassörskor, en förrådsföreståndarinna, en expeditiönsvakt samt städerskepersonal och tillfällig timavlönad personal.

Liljeholmsbadet.

Liljeholmsviken (vid Liljeholmsbron, Hornstull, Sv.; t. 40 71 38.

En förste badmästare, en badmaskinist, två kassörskor.

Älvsjö varmbadhus.

Johan Skyttes Väg 232, Älvsjö 1; t. 47 17 20.

En badföreståndarinna.

Aspuddsbadet.

Schlytersvägen 53, Aspudden; t. 45 00 11.

En badmaskinist (tillika badmaskinist i Älvsjö varmbadhus), en badföreståndarinna.

Mälarhöjdsbadet.

Mälarhöjdens nya folkskola, Mälarhöjden.

En baderska, en maskinskötare.

Hjorthagsbadet.

Värtans nya folkskola, Värtan.

En baderska, en maskinskötare.

Bällstalundsbadet.

Bällstalunds folkskola, Sundbyberg.

En baderska, en maskinskötare.

Örbybadet.

Örby folkskola, Älvsjö 1.

En baderska, en maskinskötare.

Enskedebadet.

Enskede folkskola, Stockholmsvägen 30, Enskede 1.

En baderska, en maskinskötare.

Storkyrkans folkbad.

Storkyrkans folkskola, Svartman-gatan 22, C.

En baderska, en maskinskötare.

Friluftsverksamhet.

Det alltmer stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sig uttryck i idkande av lägerliv i ökad omfattning. Genom lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svå-

righeter uppstått för dess utövare, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörelsen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan växtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densamma utövare till för ändamålet lämpliga platser i Stockholms omgivning har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 180) och Älten i Enskede församling samt ett område vid Mälarhöjdens friluftsbad, varest genom idrotts- och friluftsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar. Lägerlivsområden finnas dessutom å Farstanäset vid sjön Magelungen, vid Nibbla å Ekerö och å skärgårdsreservaten Finnhamn vid Husaröleden och Grinda i Saxarfjärden. Vid Hökmossen utmed Södertäljevägen, vid Södra Angby i närheten av Angbybadet samt på Grinda i skärgården äro anordnade campingplatser för *turister*.

Från och med år 1940 registreras på alla lägerlivsområden samtliga tältande och varje tältinnehavare har att erlägga en mindre tält-ningsavgift.

Av Föreningen för skidloppningens och friluftslivets främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och vid Rosendals slott å Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Till föreningens verksamhet lämna staden bidrag (jfr sid. 471). Idrotts- och friluftsstyrelsen utförde hösten 1942 ny fartuppgygnad för skidbacke i Stadshagen. Å styrelsens stat äro medel upptagna för underhåll och drift av skidbackar, därav två i Enskede, en i Stadshagen, en vid Stora Mossen i Bromma, en i Älvsjö, en i Blommensberg samt en vid Rosendal på Djurgården, ävensom av smärre skid- och teknikbackar i stadens parker och ytterområden. Inom staden och dess närmaste omgivning anordnas ett antal *skidspår*, f. n. uppgående till tjugunått, dels för allmänhetens åkning, dels för avläggande av skolmärkesprov.

För friluftslivets ändamål har staden genom beslut av stadsfullmäktige den 7 december 1936 förvärvat egendomen Tyresta i Österhaninge socken. Egendomen är belägen fågelvägen c:a 2 mil sydost ut från stadens centrum och har en areal av c:a 1,416 har. Friluftskommittén har i sitt betänkande av den 5 oktober 1938 framlagt en detaljerad plan för områdets utnyttjande och förvaltning såsom naturallmänning. Under år 1939 restaurerades en av de äldsta byggnaderna i Tyresta by, den s. k. Dahlgrensgården, och iordningställdes såsom raststuga. Skötseln av raststugeverksamheten har uppdragits åt Svenska turistföreningen. Med bidrag ur fonden för friluftslivets främjande restaurerades och iordningställdes under år 1942 den s. k. Janssonsgården

till scoutstuga och är nu upplåten till Stockholms scoutdistrikt.

Genom beslut av stadsfullmäktige den 21 juni 1943 har staden förvärvat egendomen Finnhamn i Ljusterö socken. Till förvärvet av egendomen har erhållits statsbidrag till ett belopp motsvarande omkr. 25 % av köpeskillingen. Egendomen, som är belägen fågelvägen c:a 46 km öster ut från Stockholm och omfattar en sammanlagd landareal av omkr. 90 har, utgöres av de öster om Ingmarsö vid Husaröleden belägna Stora och Lilla Jolpan, den västra hälften av Södra Långholmen samt ett antal mindre holmar och kottar. Finnhamn utnyttjas såsom friluftseservat i skärgården och har iordningställt såsom friluftsgård med rast- och båtplatser för friluftsfolk samt campingplatser. Verksamheten vid friluftsgården handhaves närmast av folkrörelsernas resc- och semesterorganisation (Reso). Genom beslut av stadsfullmäktige den 18 september 1944 har staden förvärvat egendomen Grinda i Värmdö socken. Egendomen är belägen i östra Saxarfjärden utanför Lindalsnudet omkring 22 km fågelvägen från Stockholm och omfattar en areal av c:a 160 har, varav 14 har åkerjord. Till huvudön Grinda höra ett tiotal större och mindre holmar. Grinda utnyttjas i likhet med Finnhamn såsom friluftsområde i skärgården. Huvudbyggnaden kommer efter en del ändringsarbeten att tagas in anspråk såsom semestergård. För annan inkvartering, lägerlivsverksamhet m. m. uppföres ett antal särskilda förlägningsstugor. Till denna semesteranläggning hava stadsfullmäktige den 17 mars 1947 anvisat medel.

Den 26 januari 1948 beslöt stadsfullmäktige förvärv av fastigheterna Äva och Båthuset m. fl. i Tyresö socken, belägna fågelvägen c:a 25 km från Stockholm och omfattande c:a 870 har. Fastigheterna komma att nyttjas för rekreations- och friluftssändamål.

Stadskollegiet har uppdragit åt idrotts- och friluftsstyrelsen att för framtiden handlägga de ärenden, som sammanhånga med ordnandet av hamnar och uppläggningsplatser för småbåtar, och stadsfullmäktige hava den 24 januari 1944 uppdragit åt styrelsen att framlägga förslag till erforderliga åtgärder i ämnet. Styrelsen har fr. o. m. den 1 januari 1945 övertagit förvaltningen av samtliga staden tillhöriga hamn- och uppläggningsplatser för småbåtar.

I syfte att åstadkomma ett effektivare utnyttjande av skolornas obligatoriska friluftsdagar ställer styrelsen kunniga ledare till lärarnas förfogande. Därjämte anordnas ett stort antal permanenta terrängbanor, orienteringsleder, miniatyrorienteringsbanor, punktorienteringsbanor m. m. på lämpliga terrängområden inom staden eller dess närmaste omgivningar. I samarbete med skid- och friluftsförbundet samt turistföreningen m. fl. anordnar styrelsen under sportlov

utflykter och utfärder samt instruktion i vinteridrottens olika grenar.

År 1944 beredde styrelsen ett mindre antal stockholmare tillfälle till amatörfiske å vissa staden tillhöriga vattenområden. Genom olika fiskevårdande åtgärder och genom anskaffandet av flera fiskevatten ha efter hand ökade tillfällena kunnat beredas till amatörfiske. Fem tusen fiskekort tillhandahöllös sålunda under år 1948 för rätt till fiske i ett tjugotal vatten i Mälaren, Saltsjön och insjöar i Stockholms närmaste omgivningar. För ifrågakvarande verksamhet har för år 1949 anvisats ett anslag av 12,000 kr.

Stadsfullmäktige beslöt den 16 juni 1947 förvärva logementsfartyget af Chapman för iordningställande till vandrarhem. Härfor anvisades ett anslag av lånemedel å 350,000 kr. Fartyget, som är förtojt vid Skeppsholmen omedelbart söder om Skeppsholmsbron, är upplåtet till Svenska Turistföreningen för drift av vandrarhemsstyrelsen.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 720,361 kr. (däraf engångs 180,100 kr.), kapitalbudgeten, av lånemedel inom linjen 1,425,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 161,600 kr.

Båttillsyningsman (17).

Tebellius, B. G., Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60.

Friluftsassistent (13).

Öst, N. O., Hantverkargatan 26, 3 tr., K., t. 52 02 60.

Lägerlivsområdena vid Flatenbadet och Älten.
Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälardjupens lägerlivsområde.

Mälardjupens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning; t. 46 12 71.

Farstanäsets lägerlivsområde.

Södertörns villastad; t. Södertörns villastad 445.

Liljedals lägerlivsområde.

Ekerö socken; t. Träkvista 200 28.

Tyresta.

Österhaninge socken; t. Handen 260.

En tillsyningsman.

Finnhamn.

Ljusterö socken; t. Ingmarsö 2.

Grinda.

Värmdö socken; t. Tranvik 28 b.

Tre tillsyningsmän.

Stockholms stads civilförsvarsnämnd.

Civilförsvarsnämnden.

Bolinders Plan 3 (postadress: postfack, Stockholm 8); t. 222020 (växel). Nämnden sammanträder andra eller tredje tisdagen i varje månad kl. 16.

Enligt civilförsvarskungörelsen den 14 september 1944 tillkommer civilförsvaret: a) att planlägga och i enlighet med meddelade föreskrifter verkställa erforderliga åtgärder för civilbefolkningens samt anläggningars, byggnaders och annan egendoms skyddande mot fiendliga anfall, särskilt flyganfall, ävensom mot spioneri och sabotage; b) att ingripa mot sådan brand eller skada, som förorsakas av fiendlig verksamhet, ävensom i övrigt begränsa eller lindra följderna av dylik verksamhet; c) att under krig och, i den mån k. m:t därom förordnar, vid krigsfara ingripa jämväl mot annan brand eller skada än sådan, som förorsakas av fiendlig verksamhet; d) att planlägga och genomföra undanförsel och förstöring, i den mån sådan verksamhet icke enligt vad därom är eller kan vara bestämt åvilas annan myndighet än civilförsvarmyndighet; e) att, i den mån k. m:t därom särskilt förordnar, vidtaga åtgärder för omhändertagande av en mera omfattande flyktingström; samt f) att i övrigt handhava sådan på det allmänna ankommande civil verksamhet för rikets försvar, som icke enligt vad därom är eller kan vara föreskrivet åvilas annan myndighet än civilförsvarmyndighet.

Riket indelas i civilförsvarsområden. Stockholms stad tillhör Stockholms civilförsvarsområde, i vilket förutom staden ingår Sundbyberg, Solna, Nacka samt Huddinge.

Den centrala ledningen av civilförsvaret utövas under k. m:t av civilförsvarsstyrelsen. Inom varje län handhar länsstyrelsen ledningen av civilförsvaret. Länsstyrelsens uppgift är i civilförsvarskungörelsen närmare angivits så, att å densamma ankommer att leda och övervaka planläggningen av civilförsvaret samt att tillse att statliga och kommunala myndigheter samt enskilda fullgöra sina skyldigheter i enlighet med verkställd planläggning. Länsstyrelsen har vidare att anordna övningar m. m. samt att leda och övervaka civilförsvarsutbildningen. I Stockholm ankomma dessa uppgifter å överståthållarämbetet. Inom ämbetet har civilförsvars-

direktören att närmast under kanslidirektören å andra kansliavdelningen svara för uppgifternas fullgörande (se sid. 10). Den omedelbara ledningen av civilförsvaret inom varje civilförsvarsområde tillkommer civilförsvarschefen, vars uppgifter i stort sett angivas med samma ordalag som ifråga om länsstyrelse. De grundläggande bestämmelserna rörande civilförsvarets omfattning och beskaffenhet inom varje civilförsvarsområde skola upptagas i en organisationsplan. Förslag till sådan plan skall upprättas av civilförsvarschefen i samråd med den eller de civilförsvarsnämnder, som finnas inom civilförsvarsområdet. Över förslaget skola de, som i allmänhet utöva kommunernas beslutanderätt, erhålla tillfälle att yttra sig. Organisationsplan skall därefter fastställas av länsstyrelsen.

Det åligger kommun att i enlighet med den ändring i civilförsvarslagen den 15 juli 1944, som träder i kraft den 1 juli 1949 bl. a. att genom sina myndigheter lämna civilförsvarschefen biträde i sådana frågor rörande civilförsvaret som hava samband med de särskilda myndigheternas verksamhetsområden, att jämlikt gällande organisationsplan inrätta och utrusta allmänna skyddsrum samt vidtaga andra byggnadsanordningar ävensom reservanordningar för vatten-, gas- och elektricitetsförsörjningen samt att utföra källarumsgeombrott för allmänna och enskilda skyddsrum. Kostnaderna för civilförsvaret skola i regel fördelas med $\frac{1}{3}$ å kommunen och $\frac{2}{3}$ å staten, men kommunen har i första hand att bestrida kostnaderna i deras helhet.

De kommunen åvilande uppgifterna med avseende å civilförsvaret skola handhavas av en civilförsvarsnämnd.

Stadsfullmäktige beslöt den 18 december 1944 att tillsätta *Stockholms stads civilförsvarsnämnd*. Denna nämnd skall enligt samma beslut bestå av fem ledamöter, av vilka minst en skall vara kvinna. För varje ledamot skall utses en ersättare. Uppdraget skall gälla för fyra år. Avgår ledamot eller ersättare under den för honom bestämda tjänstgöringstiden, skall fyllnadsval anställas för återstående tid. Civilförsvarschef må ej vara ledamot eller ersättare i civilförsvarsnämnd, ej heller den som icke uppnått tjugutre års ålder eller som icke råder över sig och sitt gods. Ledamot eller ersättare må kunna avsäga sig uppdraget: a) om han icke är boende

inom kommunen; b) om han är ämbets- eller tjänsteman och av sin befattning hindras att fullgöra uppdraget; c) om han efter fyra års tjänstgöring som ledamot i nämnden är i tur att därifrån avgå samt d) om han uppnått sextio års ålder eller eljest uppgiver hinder, som av den väljande myndigheten godkännes. Vid civilförsvarsnämnds sammanträde äger civilförsvarschefen att närvara och deltaga i överläggningarna men ej i besluten samt att, om han så önskar, få sin mening antecknad till protokollet. Han äger därjämte påkalla sammanträde av nämnden för behandling av vissa frågor. Civilförsvarsnämnd utser inom sig ordförande och vice ordförande för ett år i sänder. Endera av ordföranden och vice ordföranden skall vara icke krigstjänstskyldig person.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och ersättare (för åren 1949—1952) ägde rum den 6 december 1948.

Författningar. Civilförsvarslag 15 juli 1944, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1353; Svf 1947: nr 388, 1948: nr 432). K. civilförsvarskungörelse 14 sept. 1944, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1377).

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 159,236 kr., dessutom förlagsmedel 1,550,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 110,430 kr.

Civilförsvarsnämndens ledamöter (för åren 1949—1952).

Ordförande.

Berglund, H. J., borgarråd; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

Ossbahr, C. P., protokollssekreterare.

Övriga ledamöter.

Henström, U. K. A., folkskollärare.
Salchow, f. Bahnson, Anna E., fru.
Selin, B. E., metallarbetare.

Ersättare.¹⁾

Peterson, J. B. A., kassör.
Lundmark, B. G., köpman.
Brundell, A. B., ombudsman.
Twengström, f. Brahn, H. M. (Lill), fru.
Svensson, Knuth G., verktygsarbetare, stadsfullm.

Sekreterare (840 kr.).

Gottliebsson, N. E., ekonomidirektör (se sid. 164).

Revisorer.

Gemensamma för polisenämnden m. fl. (se sid. 146).

Som civilförsvarsnämndens verkställande organ fungerar gatukontoret.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter, inberäknat ordföranden och vice ordföranden, vilkas ersättare de i första hand skola vara.